

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

BEGUNSKA KONFERENCA BREZ POZITIVNEGA REZULTATA

Osnovan bo stalni mednarodni odbor s sedežem v Londonu, ki bo skušal urediti vprašanje izseljevanja Židov iz Nemčije in Avstrije
Prihodnja konferenca bo 3. avgusta v Londonu

Evian, 15. julija. h. Na današnji zadnji plenarni seji je evianska konferenca ofi-
cielno registrirala soglasni sporazum.
Ustanovljena bo stalna organizacija, ki se
bo bavila z ureditvijo problema nemških
in avstrijskih beguncev. Celotno vpraša-
nje bo še enkrat temeljito proučeno v
Londonu, kjer bo prva seja stalnega od-
bora, ki je bil sestavljen zaradi ureditve
vseh tehničnih vprašanj v begunskem
problemu.

Resolucija

Sprejeta resolucija pravi:
1. Konferenca ugotavlja, da se je vpra-
šanje neprostoVOLNE emigracije bistveno
poostroilo in da je za omiljenje usode pri-
zadetih potrebno mednarodno sodelova-
nje.
2. Konferenca ugotavlja, da ogroža ne-
prostoVOLNA emigracija velikega števila
ljudi raznih ver, življenjskih pogojev in
poklicne svetovno gospodarstvo, ker spravl-
ja v času brezposelnosti začasnno ali traj-
no posamezne države v težek položaj.
Azilne in naseljitvene države se morajo
zadovoljiti z vprašanji, ki niso samo go-
spodarskega in socialnega značaja, tem-
več se tičejo tudi splošnega reda.
3. Konferenca ugotavlja, da je nepro-
stovoljna emigracija velikih množic za-
vzela tak obseg, da je sprožila vsa vpra-
šanja verstev in rase v poostreni obliki
in da resno ogroža napredek in zboljšanje
mednarodnih odnosov.
4. Konferenca poudarja ponovno potre-
bo, da se vprašanje beguncev uredi naglo
in učinkovito v okviru zakonov in vlad-
nih metod.
5. Konferenca ugotavlja, da se v seda-
njem primeru azilne države prizadevajo
najti zadovoljivo rešitev, zaradi česar mo-
rajo računati, da bo prišlo tudi do sode-
lovanja emigracijskih držav. Pri tem iz-
ražajo prepričanje, da bodo emigracijske
države dovolile neprostoVOLNIM emigran-
tom vzeti s seboj svoje imetje ter se izse-
liti po sistematskem načrtu.
6. Konferenca pozdravlja s prisrčnimi
čustvi pobudo predsednika Zedinjenih
držav za sklicanje konference v Evianu,

katere glavni cilj je bil olajšati neprosto-
VOLNO emigracijo iz Nemčije, vstevši Av-
strijo. Konferenca se zahvaljuje francoski
vladi za gostoljubje ter pozdravlja smisel
resolucije Društva narodov od 14. maja
1938.

Priporočila

Resolucija navaja nato celo vrsto pri-
poročil, ki se glase:
1. Konferenca priporoča, naj se priteg-
nejo k delu njenega odbora iz Nemčije
še neizseljene, vendar pa zaradi svoje po-
litične opredelivosti, vere in rase pripad-
nosti k izselitvi prisiljene osebe, nadalje
osebe, ki so Nemčijo ali Avstrijo že zapu-
stile pa se še niso stalno naselile v ino-
zemstvu.
2. Konferenca priporoča vladam, naj še
nadalje izmenjujejo strogo zaupne infor-
macije o številu naseljenecv, ki so jih pri-
pravljene sprejeti v okviru svojih zak-
onov in sedanjih metod, kakor tudi glede
teh zakonov in metod samih.
3. Konferenca priporoča beguncem gle-
de na okoliščine v posameznih državah,
ki so jih pripravljene sprejeti, naj se pri-
lagode novim pogojem življenja ter vzdr-
ževanja v naseljitvenih državah.

Tehnični ukrepi

1. Konferenca je soglasna, da stroškov
izselitev ne morejo nositi naseljitvene dr-
žave.
2. Konferenca je pripravljena priznati
v imenu svojih članic, da morejo osebe,
ki nimajo pravih potnih listov, predlo-
žiti druga izkazila, ki bi mogla zadost-
ovati naseljitveni državi. Glede tega opa-
zarja zlasti na razne doslej sklenjene
mednarodne konvencije in na mednarodni
potni list, ki naj bi nadomestil običajnega
in ki se ima šele ustanoviti.
Konferenca bo osnovala v Londonu
meddržavni odbor, v katerem bodo zastop-
ane iste države kakor v Evianu. Ta od-
bor naj bi nadaljeval delo ter bi bil stal-
nega značaja. Načelovali mu bodo pred-
sednik in štirje podpredsedniki. Razen te-

ga bo imel direktorja, ki ga bo določila
konferenca in od katere bo prejel na-
vodila. Ta direktor bo imel nalogo, da
prične pogajanja, ki bi dovedla do zbol-
jšanja dosedanjega položaja ter do omo-
gočenja redne emigracije. Z azilnimi dr-
žavami bo v stalnih stikih, da bi mogel
proučevati možnosti stalne naselitve.

4. Konferenca priznava velik pomen de-
la Društva narodov na področju skrbstva
za begunce, kakor tudi mednarodnega
urada za delo. Konferenca in njen stalni
odbor bosta s temi ustanovami v stalnem
tesnem stiku. Na prihodnji seji v Londonu
bo izdelan načrt o sodelovanju z ome-
njenimi organizacijami. Konferenca se bo
sestala prihodnjič 3. avgusta v Londonu.

Naseljevanje beguncev

Konferenca ugotavlja z zadovoljstvom,
da je več držav izjavilo pripravljenost,
odpreti svoje ozemlje za naselitev begun-
cev večji meri. Obenem ugotavlja z zado-
voljstvom, da so države, ki so že prena-
seljene, kljub vsemu izrazile svojo pri-
pravljenost, da pomagajo k rešitvi pe-
rečega vprašanja, zlasti pa, da dovolijo
emigrantom začasnno zavetišče. Ob kon-
cu pravi resolucija, da smatra rešitev
vprašanja za tako nujno, da se ima de-
lo nadaljevati tudi v času do 3. avgusta.
V to svrhu pooblašča za vodstvo poslov
svojega predsednika Taylora ter častnega
predsednika Berengerja.

Zastopnik Francije, senator Henry Be-
renger, je včeraj povabil vse voditelje
tujih delegacij in zastopnike krajevnih
oblasti na večerjo. Pri tej priliki se je
zahvalil zastopnikom 32 narodov, ki so
prišli v Evian sodelovat k rešitvi zelo
plemenite naloge, in ker so izbrali prav
Francijo za kraj svojih pogajanj. Za
Berengerjem je govoril norveški delegat
Anton. nakar je v imenu držav latinske
Amerike govoril Garcia Calderon, ki je
čestital Franciji k narodnemu prazniku.
Končno je govoril še Taylor, ki se je
zahvalil Berengerju za vodstvo konfe-
rence ter obenem čestital Franciji k na-
rodnemu prazniku.

Imredy in Kanya odpotujeta jutri v Rim

Italijanski in madžarski državniki bodo razpravljali v prvi vrsti o usodi rimskih protokolov po priključitvi Avstrije k Nemčiji

Budimpešta, 15. jul. d. Min. predsednik
Imredy in zunanji minister Kanya bosta
odpotovala v Rim v nedeljo jutraj. Spre-
mljali ju bodo šef kabineta zunanjega mi-
nistrstva grof Štefan Csaky, vodja tiskov-
nega oddelka zunanjega ministrstva Bela
Szent-Istvan, vodja političnega oddelka
legacijski svetnik Ludvik Kuhl ter tajnika
Elemer Ujpetery in Dionys Zilahy-Sebesz.
Obisk v Rimu bo trajal tri dni. Razprav-

ljali bodo predvsem o stališču Madžarske
in Italije do rimskega pakta, ki je bil po
priključitvi Avstrije k Nemčiji konstruk-
tivno spremenjen ter ga je treba zato re-
vidirati. Razen tega bodo govorili o poli-
tičnih zadevah, v kolikor so se izpreme-
nile po Daranyjevem obisku v Rimu, o
zbolšanju razmer med Budimpešto in
Beogradom ter o madžarskem stališču
glede na češkoslovaško vprašanje.

Nemški polet okrog sveta

Nemški letalec Hans Bertram je v noči od četrta na petek startal za polet okrog sveta

Berlin, 15. jul. d. Skoraj istočasno, ko je
ameriški letalec Hughes končal svoj polet
okoli sveta, poročajo o novem poletu oko-
li sveta. Danes ob 0.30 je startal znani nem-
ški letalec Hans Bertram v Berlinu za »po-
let okoli sveta na minuto«, v katerem ho-
če preleteti 39.350 km v 19 dneh 21 urah
in 35 minutah. V Berlinu naj bi po povrat-
ku pristal v sredo 3. avgusta ob 22.05. Po-
leteti namerava preko Bagdada, Karadžija,
Kalkute, Bangkoka, Hongkonga, Manile,
Guam-Islanda, otokov Midway, Honolulu,
San Franciska, New Yorka in Lizbone v
Berlin. Za polet v Bagdad si je izbral redno
progo nemške Lufthanse, na kateri obratu-
je letalo tipa O/52. V Bagdadu bo presto-

pil na letalo družbe Aire France, ki ima že
več let izborna letalsko službo z vzhodom.
O svojem namenu, da izvrši prvi potniški
polet okrog sveta, je izjavil Bertram na-
slednje:

Za ta »polet okoli sveta na minuto« se
ne bom vsedel h krmlu svojega zasebnega
letala. Izvedel ne bom sportnega poleta z
velikimi stroški in težavami ter se tudi ne
bom poslužil nobene velike organizacije.
Vzel sem v roke samo vozni red, vsedel
se v udoben stol prometnega letala ter ne
bom pozabil na letaliških prestopih po pro-
gramu iz enega v drugo letalo. Na ta način
bom poletel kot potnik mednarodnega le-
talskega prometa na minuto okoli sveta.

Rooseveltovi uspehi na parlamentarnih tleh

Kongres Zedinjenih držav je odšel na po-
čitnice. Čeprav so bile v njem zelo hude
borbe zaradi gospodarskih ukrepov prezi-
denta Roosevelta, je kongres končno ven-
darle dal Rooseveltu proste roke za nje-
gove ukrepe v boju z gospodarsko krizo.
Roosevelt je dobil dobrega, čeprav nezaže-
ljenega zaveznika v številnih znakih, ki na-
povedujejo nov pritisk krize. Zato se mu je
celo posrečilo spraviti pod streho zakon o
delu, ki mu daje pooblastilo, da postopno
uvede v vseh Zedinjenih državah 40-urni
delovni teden in minimalno mezdo 40 cen-
tov (20 din) na uro. Kongres se je temu za-
konskemu načrtu upiral polni dve leti, se-
daj pa je nanj pristal. S tem je več ko
zabrisal poraza, ki ju je bil prizadejal pre-
sedniku pri razpravah o davčni in upravni
reformi, pri katerih je Rooseveltove
predloge deloma odklonil, deloma pa bist-
veno spremenil.

Poleg zakona o delu, je predsednik Roo-
sevelt dosegel veliko zmago tudi s tem,
da je dosegel od kongresa ogromen kredit
4 milijard dolarjev (200 milijard dinarjev)
za pobijanje gospodarske krize in za poži-
vljenje vsega gospodarskega prometa. Obe
zbornici kongresa sta si sicer prizadevali,
da bi si pridobili odločujoč vpliv na upo-
rabo tega orjaškega zneska. Roosevelt pa
je vztrajal in končno priti do zahtevo, da
se mu tudi pri tem pustijo svobodne roke
in da se kongres omeji na naknadno kon-
trollo.

Spomladi je Roosevelt napovedal tudi
akcijo za sanacijo ameriških železnih

družb. Pozneje pa s tem predlogom ni več
prišel. Njegovo odlaganje tolmačijo s tem,
da je na osnovi poročil svojih gospodarskih
svetovalcev prišel do prepričanja, da se
kriza ameriških železnic ne da definitivno
rešiti brez njihovega podpravljanja. Zato
izdelujejo sedaj načrte, kako bi se dalo to
podpravljanje izvesti.

★

San Francisco, 15. julija. o. Prezident
Roosevelt se je včeraj mudil v San Fran-
ciscu. Na zborovanju demokratov je imel
govor, v katerem je opozoril na priprave
za svetovno razstavo v San Franciscu.
Omenil je, da se bo na tej razstavi po-
kazal ogromni razvoj tehnike, nastala pa
je obenem nevarnost, da se vse najnovej-
še tehnične pridobitve zlorabijo v škodo
vsemu človeštvu. Vsi narodi se strahno
oborožujejo. Nekega dne bo zaradi tega
oboroževanja nujno nastala katastrofa za
vse svet. Vsi narodi bi se morali sporazu-
meti in odločiti za omejitev svojega obo-
roževanja. Vsi pošteni ljudje in tudi vsi
voditelji držav so nedvomno enakih mi-
slu, da se namreč sedanji razvoj oborože-
vanja ne sme nadaljevati. Treba je z res-
nično odločno voljo stremeti po omejitvi
oboroževanja. Kdorkoli se bo zavezal za to,
se lahko zanaša na ameriško podporo. Do-
kler pa se vsi narodi ne odločijo za raz-
orožitev, se tudi Zedinjene države ne mo-
rejo odreči svojemu orožju.

Ob zaključku je Roosevelt izrazil nado,
da bo morda prihodnje leto izvršen po-
memben korak na poti do razorožitve in
utrditve občega miru.

Samozvestna Anglija

London, 15. julija. h. Pri današnji deba-
ti v spodnji zbornici o angleškem prora-
čunu je izjavil državni tajnik za finance
kapitan Wallace, da kljub ogromnemu obo-
roževanju ni bila potrebna nobena omeji-
tev življenjskega standarda in nobena okri-
nitev v škodo socialne preskrbe za angleško
prebivalstvo. Anglija ima dovolj obojega,
surovega masla in tudi topov. Tudi lord
Simon je izjavil, da je položaj kljub veliki
obremenitvi proračuna in kljub padcu kon-
junktura danes popolnoma drugačen, kakor
je bil leta 1931. Zankrat ni nobenih razlo-
gov, da bi moglo priti do krize, kakor je
izbruhnila takrat.

Dollfusova vdova se je naselila v Monakovu

Zeneva, 15. jul. o. Vdova umorjenega
avstrijskega kancelarja ga. Dollfusova, ki
je živel po priključitvi Avstrije k Nem-
čiji kot gost na posestvu švicarskega zvez-
nega svetnika Musyja pri Friebergu, je od-
potovala z obema otrokoma v Nemčijo.
Nemške oblasti so ji namreč dovolile, da
se naseli v Monakovem.

Madžarsko notranje posojilo

Budimpešta, 15. jul. AA. V teku današ-
njega dopoldneva je bila v celoti podpisana
prva tranša notranjega posojila, ki znaša
125 milijonov pengov. Posojilo so podpisale
banke industrijskega podjetja, hranilnice in
zavarovalnice.

Povečanje turške mornarice

London, 15. jul. o. Turška vojaška de-
legacija je odpotovala v Anglijo, da izvrši
naročila vojnih ladij. Turčija bo iz kre-
dita, ki ga ji je odobrila Anglija v zne-
štu 6 milijonov funtov, nabavila več ru-
šilcev in tonirčark, kakor tudi eno kri-
žarko.

Pred objavo narod- nostnega statuta v ČSR

Praga, 15. julija. h. Po večeršnjem de-
lu na novih zakonskih osnutkih, s kate-
rimi bo urejeno narodnostno vprašanje v
republikah, se lahko računa, da bodo osnut-
ki že prihodnji teden izgotovljeni in objav-
ljeni ter predloženi tudi parlamentu v raz-
pravo. Delo vlade in koalicijskega odbora
je skoraj končano.

Pritožbe nemške manjšine na Poljskem

Varšava, 15. jul. o. Listi poročajo, da je
nemški senator Wiesner predložil v polj-
skem senatu pet interpelacij, ki se nanaša-
jo na položaj nemške manjšine na Polj-
skem. V svojih interpelacijah pravi, da se
je položaj nemške manjšine v zadnjem ča-
su znatno poslabšal. Nemške otroke so ovi-
rali pri obiskovanju nemških šol, Nemcem
so onemogočali nabavo zemljišč in jim pre-
povedali tudi več zborovanj. Wiesner poz-
iva poljsko vladno, naj izda energične ukre-
pe za zavarovanje pravic nemške manjšine.

Bodalo za darilo

München, 15. julija. AA. Namestnik
vodje rajha in državnega kancelarja, mi-
nister Hess, je davi sprejel generala fa-
šistične milice Russa, ko je obiskal dom
poveljstva napadalnih čet ter mu izročil
kot dar bodalo.

20 žrtev letalske nesreče

Rim, 15. jul. AA. Danes so našli ostanke
italijanskega vodnega letala, ki je vzdrže-
valo redno zvezo med Cagliarijem in Ri-
mom in ki je pred nedavnim časom izginil.
Pri nesreči je našlo smrt 16 potnikov in
4 člani posadke. Nesrečo je povzročila go-
sta megla, v kateri je pilot izgubil vsako
orientacijo.

Hughesov triumf

Hughes je prekosil Postov rekord za 4 dni — Svečan sprejem letalcev okoli sveta v newyorški občinski palači

New York, 15. julija. d. Letalec Hughes
je prispel na svojem poletu okoli sveta v
New York včeraj ob 2.37 popoldne po
vzhodnoameriškem času (ob 19.37 po sred-
njeevropskem času) ter je na letališču
Floyd Bennet, kjer ga je na stotisoče ljudi
navdušeno sprejelo, gladko pristal. Za svo-
jo 23.500 km dolgo pot je potreboval 3 dni
19 ur in 17 minut ter je na ta način pre-
kosil dosedanj rekord v poletu okoli se-
verne poloble, ki ga je svojčas dosegel
Wiley Post v 7 dneh 18 urah in 49 min,
točno za štiri dni.

Zaradi nizkih oblakov je priletelo Hu-
ghesovo letalo nad letališče v višini komaj
200 m. Po izvršenem krogu okoli letališča
se je spustilo in ko je šlo daleč po tleh,
ga je takoj obkolilo 21 policistov na mo-
tornih kolesih, da bi letalce obvarovali
pred množico, če bi prodira kordon. Ob
19.37 je Hughes izstopil iz letala. Takoj so
ga obkolili fotografi. Za njim so zlezli iz
letala njegovi štirje spremljevalci, ki so
postali prav tako predmet živahnih ovacij.
Na presenečenje občinstva je bilo vseh pet
letalcev, ki so jih po zadnjih vesteh iz
Minneapolis pričakovali bradate, gladko
obriti.

K letalu so takoj prinesli zvočnik, po
katerem je Hughes izjavil: »Polet je bil
čudovit in je moje moštvo najbolje na
svetu. Vse, kar morem reči v tem trenutku,
je to, da imam pred navdušeno in razbur-
jeno množico, ki me je tu sprejela, več
strahu, kakor pa sem ga imel v najtežav-
nejših položajih, v katerih sem se znašel
zadnje dni.«

Zastopnikom tiska je Hughes izjavil:
»Med poletom nisem bil nikdar v resni
nevarnosti. Počutim sem izborni, čeprav
sem nekoliko utrujen.«

Na vprašanje, ali bo podvzel še drugi
polet okoli sveta, je odvrnil: »Hvala, danes
se ne. Zavodoljen sem, da je vse minilo,
in čutim samo potrebo, da se počnem na-
spim.« Pristavil je, da je rabil avtomatsko
pilotsko napravo, kolikor jo je bil mogel
izkoristiti.

Po intervjuu, ki so ga takoj razširili po
vseh Ameriki, se je Hughes odpeljal z le-
tališča z avtomobilom. Davi je prišel v
New York, kjer se je udeležil s svojimi
tovaršili velikega sprejeda, ki je šel preko
Wallstreeta in Broadwaya do občinske pa-
lache, kjer so ga ofiuelno pozdravili zastop-
niki newyorškega mesta. Sprejeda je pre-
kosil vse svečanosti, ki so bili kdaj prire-
jene po sprejemu Lindbergha, ko se je
vrnil s svojega prekontatlantskega poleta.
Po devetih letih je bilo sedaj prvič, da je
šel tak manifestacijski sprevod zopet pre-
ko Broadwaya.

Newyorški tisk objavlja navdušene član-
ke o sijajnem uspehu letalca Hughesa. Pri
tem poudarjajo istočasno sportni uspeh
kakor tudi veliki pomen tega poleta za tr-
govski letalski promet. Vsi listi so edini v
tem, da zagotavlja brzina 355 km na uro

v prvi vrsti potniški in drugi trgovski pro-
met. Prav istočasno se da po tem poletu
ocenjevati tudi napredek tehnike od sijaj-
nega Lindberghovega uspeha l. 1927. pa do
danes.

Tajnik letalca je izjavil, da so stroški
poleta okrog sveta 300.000 dolarjev, od če-
sar odpade 200.000 dolarjev za nabavo le-
tala.

S španskih bojišč

Ternel, 15. jul. AA. Francove čete so
južno od Pueble de Valverde nad cesto,
ki vodi proti Saguntu, zavzele danes zopet
nekaj republikanskih postojank, ki so bile
močno utrjene. Levo krilo nacionalisti-
čnih oddelkov je prekorčilo popoldne reko
Rio Albentosa, na katere levem bregu se
je sovražnik močno utrdil. Istočasno se je
desnemu krilu nacionalističnih čet s po-
spešenim prodiranjem posrečilo priti do
Rio Albentosa, in sicer med Taherio in
Blanco. Republikanske čete nudiyo ogor-
čen odpor.

Incident ob korejski meji

Tokio, 15. jul. o. Japonski listi poročajo
o izrednem dogodku na rusko-mandžurski
meji in sicer na kraju, ki se dotika Koreje
na skrajnem severu. Divizija ruske vojske
je zasedla mesto Sangfeng, ki je 40 km
južno od Hučunga, še na področju Man-
džurije. Ruska vojska je takoj po zavzetju
Sangfenga pričela utrjevati okoliške hribe,
odkoder je zelo dober razgled na dolini rek
Tumen in Juki, kakor tudi na lukso Rašin.
Japonsko armadno poveljstvo meni, da se
hočejo Rusi pripraviti o stanju obmejnih
mandžurskih utrd.

Izpremembe v vodstvu japonske vojske

Tokio, 15. jul. AA. Vojno ministrstvo je
danes objavilo večje število sprememb na
visokih mestih v japonski vojski. Dosedanji
poveljnik japonske vojske v Koreji, general
Kojima, je premeščen v generalni štab, na
njegovno mesto pa je imenovan bivši vojni
minister general Nakamura. General Ma-
cui dosedanj poveljnik 4. divizije na kitaj-
skem bojišču, je imenovan za poveljnika
obrambe proti letalskim napadom v zahod-
ni Japonski.

Nemčija izpopolnjuje utrdb ob Renu

London, 15. jul. o. »Daily Express« po-
roča, da je bilo v Porenju poslanih 100.000
članov nemške delovne službe za izpopol-
nitev utrdb, ki jih smatrajo kot proti-
utež znani Maginotovi črti.

Nemiri v Palestini

Jeruzalem, 15. jul. AA. Nemiri v Pale-
stini trajajo še naprej. V Haifi so se odi-
grali resni dogodki. Mnogo trgovin je
oropanih, mnogo židovskih hiš pa požga-
nih. V severnih in zapadnih krajih je bilo
več terorističnih napadov. Telegrafske
žice so pretrgane, a blizu Ramleka je bi-
lo napadenih več arabskih vasi. Prav ta-
ko so teroristi povzročili iztirjenje osebn-
ega vlaka med Lido in Haifo. K sreči ni
bilo žrtev, le promet je za nekaj časa pre-
kinjen.

Jeruzalem, 15. jul. w. V starem mestu je
prišlo danes do novih nemirov. Ko so mo-
hamedanci po verskem opravilu v Omer-
jevi mošaji zapuščali svetišče, so zadeli na
trgu ob skupino Arabcev. V splošni zme-
di je bila vržena bomba, ki je 12 Arabcev
ubila 15 pa ranila, med njimi 7 hudo. V zve-
z s tem incidentom je bila izdana naredba,
da v Jeruzalemu po 18. uri ne sme nihče
zapustiti hiše. Tudi v Safedu je prišlo do
novih spopadov, kjer je bilo istotako več
mrtev in ranjenih.

Afera Sandys

London, 15. julija. AA. (Havas) Zdi se,
da bo zadeva poslanca Sandysa ponovno
postala predmet velikega zanimanja med
političnimi krogi in med javnostjo. Church-
ill je izjavil, da razpola z novimi infor-
macijami, ki bodo povzročile popolno
revizijo poročila odbora za privilegije. Ka-
kor je znano, je bila po poročilu tega od-
bora ustanovljena anketa komisija, kate-
re delo še traja. Snoci so nekateri poslan-
ci na hodnikih westminsterske palače de-
jali, da utegejno nova dejstva, o katerih
je govoril Churchill, povzročiti velika pre-
senečenja.

Preglavitve Angležev v Indiji

London, 15. julija. w. V teku stalnih ne-
mirov na indijski severozapadni meji je
prišlo v petek, kakor poročajo iz Simle
spet do več spopadov med angleškimi če-
tami in 100 indijskimi uporniki. Pri tem
je bilo na obeh straneh več žrtev. Kakor
se zadržuje, je znani fakir iz Ipija ušel iz
svojega skrivališča.

Ponarejevalnica potnih listov v Franciji

Pariz, 15. julija. h. Francoska policija je
na bulvarju Malesherbes odkrila tovarno za
ponarejanje potnih listov in raznih izkazov
o identitnosti. Tri osebe, ki jih je zalotila
pri delu, in sicer Nemca Müssiga, Rusa So-
pina in nekega Kitajca, so bile aretirane.
Razen tega so zaplenili veliko število nem-
ških in češkoslovaških ponarejenih potnih
listov, vojaških knjižic in sličnih ponareje-
nih listin.

Prometna nesreča

Rim, 15. julija. w. Na cestnem ovinku
blizu Foggie v južni Italiji je motorni vlak
zadel v vozilo s konjsko vprego. Dva pot-
nika sta bila ubita, štirje pa so bili hudo
ranjeni.

Prvi krediti iz novega državnega cestnega fonda

Od 125 milijonov bi šlo za Slovenijo 40 milijonov, baje pa se dela ne morejo razpisati, ker načrti še niso gotovi
Akcija za veliko domače gradbeno podjetje

Beograd, 15. avgusta. p. Kakor poročajo iz ministrstva za zgradbe so predpriprave za obnovo cest na podlagi novega državnega cestnega fonda uspešno zaključene. S 1. julijem se je pričelo pobiranje prispevkov po novi uredbi o cestnem fondu, gradbeno ministrstvo pa je pri državnih denarnih zavodih dobilo na račun teh dohodkov predujem 125 milijonov dinarjev. Ta kredit je ministrstvu že stavljen na razpolago. Porabil se bo predvsem v onih banovinah, kjer je cestno vprašanje posebno nujno. Z ozirom na to, da pri velikem štirin milijardnem posojilu, v kolikor je določeno za cestna dela, dravska banovina ni v dovoljni meri upoštevana, je ministrstvo za zgradbe dodelilo iz vsote 125 milijonov cestnega fonda dravski banovini 40 milijonov za cestna dela. Licitacije za cestna dela v okviru 125 milijonskega kredita bodo čimprej razpisane.

Beograjski »Jugoslovenski kurir« poroča, da je gradbeno ministrstvo že te dni nameravalo razpisati velika cestna dela tudi za Slovenijo, da pa tega storiti ne more, ker kr. banska uprava v Ljubljani baje še ni izdelala definitivnih načrtov za potrebna cestna dela. Ministrstvu tudi ni znano kdaj bodo ti načrti dobili svojo kon-

čno redakcijo. »Jugoslovenski kurir« tej svoji očitno polslužbeni informaciji dodaja, da je »zanimivo, da so ravno Slovenci bili tisti, ki so neprestano urgirali izgraditev cest v dravski banovini, sedaj pa jih je ministrstvo za zgradbe zalotilo, da niso niti načrtov za to pripravili«.

Isti list poroča dalje, da se vodijo v Beogradu pogajanja o ustanovitvi velike delniške družbe za gradbo državnih in banovinskih cest, železnic in ostalih javnih gradbenih del. Ta družba naj bi imela čisto domače značaj. Ustanovitelji so inženjerji-podjetniki iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Naša domača gradbena podjetja zaradi nedovoljne kapitala niso mogla prevzemati velikih objektov v delo, pa so se zaradi tega morala skoraj vedno umakniti tuji konkurenci. Temu naj sedaj odpomore velika nova delniška družba, katere glavni delničarji bi bili inženjerji-podjetniki in pa domače zainteresirana industrija.

Kakor zatrjuje »Jugoslovenski kurir« je bila ta akcija v službenih krogih sprejeta s posebnim zadovoljstvom, ker želi vlada, da velika javna dela po možnosti poveri domačim podjetjem in domačemu kapitalu.

Beck o obisku v Rigi

Riga, 15. jul. AA. Poljski zunanji minister Beck je danes sprejel zastopnike letonskega tiska in jim izjavil, da je namen njegovega obiska poglobitev prijateljstva, ki obstoji dolga leta med Poljsko in Letonijo. O ustanavljanju kakih blokov sploh ni govora. Gre samo za utrditev prijateljstva med Poljsko in Letonijo, odnosno med Poljsko in latvijskimi državami.

Angleški kraljevski poset v Parizu

Pariz, 15. julija. h. Priprave za prihod angleške kraljevske družice v Parizu so zaključene. Posebno velika skrb je bila posvečena prostorom, kjer bodo visoki gostje nastanjeni. Apartmaji, ki so v palači na Quai d'Orsayu, so pravo čudo francoske umetnosti. Spalnica za kraljico je deloma opremljena s mobilijem Marije Antoinette. Samo dragocena omara iz 18. stoletja v tej spalnici je vredna nad milijon frankov. Stene so obdane z dragocnimi gobelini, ki so bili nalašč izdelani k tej opremitvi. Spalnico za kralja loči od kraljičine poseben salon. Kraljeva spalnica je opremljena s mobilijem Napoleona I., stena pa je pokrita z mozaiki in zlatu in črnini. V sobi sta razen tega tudi dva telefonska aparata, od katerih je eden v zvezi s spalnico za kraljico, drugi pa z Londonom.

Angleški kralj okreval

London, 15. jul. AA. Angleški kralj Jurij VI. je popolnoma ozdravel, ter je danes prvič prišel iz bolnišnice, kjer je bil zaprt posteljo.

Finski zunanji minister v Londonu

London, 16. julija. AA. (Havas) Tu se mudi že več dni finski zunanji minister Holsti, ki je imel več sestankov z angleškimi ministri.

Obletnica smrti patriarha Varnave

Beograd, 15. jul. AA. Sv. arhierhejski sinod je odredil, da se mora na dan 23. julija 1938. praznovati parastos ob obletnici smrti blaženokrajnega patriarha Varnave v cerkvi sv. Ane na Vračarju v Beogradu kakor tudi v vseh cerkvah srbske patrijarhije.

Uredba o državnem geološkem zavodu

Beograd, 15. julija. p. »Službene Novine« so davi objavile uredbo o geološkem zavodu kraljevine Jugoslavije, ki obsega podrobne določbe o nalogah novega zavoda in o vsem njegovem organizacijskem sistemu.

Francoska proslava v Aeroklubu

Beograd, 15. jul. p. V Aeroklubu je bila sinoči izredno lepo uspeša prireditve v proslavo francoskega narodnega praznika. Ni. Vel. kralja je zastopal major Prosen. Na prireditve so prišli tudi francoski poslanik Brugere, vse osebe francoskega poslanstva, mnogo članov francoske kolonije v Beogradu ter vseh društev in organizacij, ki delujejo za čim tesnejše prijateljstvo s Francijo.

Prireditve je otvoril predsednik Aerokluba dr. Velizar Janković. V svojem govoru je naglasil, da pomeni 14. julij velik dan za vse narode na svetu, ki se bore za svojo in občo človeško svobodo. Podpredsednik kluba Vasa Lazarević je govoril o tesnem jugoslovensko-francoskem prijateljstvu. Končno je spregovoril še zastopnik francoske kolonije Albert Bois. S prireditvijo so nato poslali udanostni brzojavki Ni. Vel. kralju Petru II. in prezidentu francoske republike Albertu Lebrunu. Sledila sta koncert in ples. Zabava je trajala pozno v noč.

Jubilejni kongres narodnih železničarjev

Sarajevo, 15. jul. p. V tukašnjem Sokolskem domu se je danes pričel jubilejni kongres jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev, katerih organizacija obstoja in uspešno deluje že celih 20 let. Na kongresu so prišli delegati združenja, ki šteje 35.000 članov, iz vseh krajev države. Predsednik Simončič je imel pozdravni govor, tajnik centralne uprave Bašić pa je v daljšem poročilu očitno delo uprave v preteklih 20 letih. Popoldne se je pričel delovni del kongresa. Izvoljeni so bili posamezni odbori in podani strokovni referati. Svečani del kongresa bo v nedeljo. Nanj je združenje povabilo tudi delegate poljskih, češkoslovaških in bolgarskih železničarjev.

Beleške

Shodi in sestanki JNS v konjiškem srezu

Danes in jutri bo v konjiškem srezu več zborovanj JNS, ki bodo deloma združena z občinskimi zbori mladinskih organizacij JNS. Zborovanja bodo danes ob 20. pri g. Sormanu v Konjicah, jutri ob 9. pri g. Kračanu v Zrečah, ob 14. pri g. Sivcu v Stranich in ob 16. pri g. Petelinšku v Vitanju.

Povsod bodo poročali delegati sreskega odbora JNS iz Konjic, nar. posl. g. Milan Mravlje ter predsednik banovinskega odbora mladine JNS iz Ljubljane g. inž. Jože Rus. Na zborovanja so vabljeni vsi somišljeniki.

Program za dr. Mačkov obisk v Beogradu

Beograjska »Politika« poroča, da se dokončavajo poslednje tehnične priprave za obisk dr. Mačka v Beogradu. Program sestankov med predstavniki beograjske združene opozicije in predsednikom HSS je že izdelan. Po zadnjih dispolicijah bo prišel dr. Maček v Beograd najbrže 1. avgusta. Spremljali ga bodo nekateri voditelji KDK, med njimi najbrž tudi predsednik SDS Adam Pribičević. Dr. Maček bo ostal v Beogradu dva dni. Prvi dan se bo sestel s šefi združene opozicije, Acem Stanojevićem, Ljubo Davidovićem in Joco Jovanovićem. Drugi dan bo nato širša konferenca, katere se bodo udeležili poleg vseh odličnejših članov vodstva združene opozicije tudi zastopniki opozicije iz vseh srbskih srezov ter člani glavnih odborov vseh v združeni opoziciji koaliranih političnih strank.

Ugibanja o volitvah

Zagrebski Obzor« beleži izjavi ministrskega predsednika dr. Stojadinovića v Skopju in notranjega ministra dr. Korošca pri Sv. Trojici glede skupščinskih volitev. Na osnovi teh izjav in raznih drugih okoliščin napoveduje »Obzor«, da bodo skupščinske volitve v vsakem se letošnjo jesen, v oktobru ali novembru. Predvsem je merodajna letošnja dobra letina, ki je vreden psihološki činitelj za razpoloženje ljudstva. Dalje pravi »Obzor«, da smatrajo vladni krogi sedanjico politično situacijo zelo ugodno za JRZ. Končno je treba upoštevati, da doslej v Jugoslaviji še prav nobena narodna skupščina ni doživela polnih starih let.

Ali bodo volitve po sedanjem ali po novem volilnem zakonu. po »Obzorovem« mnenju še ni odločeno. Za verjetnejše pa smatra, da bodo po sedanjem zakonu, ki bo morda prav malo spremenjen, ker bi bilo za večje spremembe potrebno dolgo razpravljanje, za kar pa ne bo več časa, ako bodo volitve že jeseni.

Pomen 14. julija

Ob priliki predčerašnjega francoskega narodnega praznika je dal francoski poslanik g. Brugere beograjski »Politiki« izjavo, v kateri med drugim pravi:

»Simbolični ideal 14. julija ni samo ideal francoskega naroda, temveč je ideal vsega človeštva, ker vsebuje v bistvu vse, kar je bilo storjenega za osvoboditev narodov in posameznikov. Na svoj narodni praznik se francoski narod posebno toplo spominja tudi Jugoslavije in jugoslovenskega naroda, ki je ravno letos slavi 20-letnico svojega osvobodjenja. Francija docela zaupa jugoslovenskemu narodu in mu je hvaležna za vse, kar je že storil in kar še dela za naše skupne ideale.«

Novi tajniki dr. Mačka

Poročali smo že, da se je vrnil v Zagreb iz Italije, kjer je več let živel v prostovoljni emigraciji, radičevski pravak dr. Mile Budak in da je takoj po svojem povratku zelo dolgo konferiral z dr. Mačkom v Kupincu. Nekateri listi beležijo sedaj vesti, ki so se razširile ob tej priliki v zagrebških političnih krogih in ki vedo povedati, da bo dr. Budak postal namesto umrlega prof. Jakoba Jelašića tajnik politične pisarne dr. Mačka.

Včerašnji »Obzor« pravi, da se je zaradi teh vesti obrnil na dr. Košutića, ki pa je izjavil, da niso resnične.

Predlogi šolskih nadzornikov v vrbaski banovini

V Banjaluki je bila v torek končana tridnevna konferenca sreskih šolskih nadzornikov iz vrbaske banovine. Ugotovitve posvetovalnj so navedene v obširni resoluciji, ki bo predložena prosvetnemu in drugim prizadetim ministrstvom. Resolucija zahteva, da se mora učni načrt za osnovne šole bolj prilagoditi potrebam življenja in načelom sodobne šole. Čim prej naj se uvedejo enotni državni učbeniki. Telesno vzgojo učencev naj vodijo vojaški referenti in njihovi zaupniki. Za siromašne učence naj se osnujejo primerni podporni fond in zlasti povsod odprejo šolske kuhinje; šole potem bi se smeli ostro kaznovati starši, ki otrok ne pošiljajo redno v šolo.

Končno predlaga resolucija, naj se ukine sprejemni izpiti za srednje šole, ker so brez smisla in obenem škodljivi za ugled osnovne šole in učiteljstva, in pa, naj se šolski nadzorniki razbremenijo nepotrebne birokratičnega dela.

Glasilo sarajevskega nadškofa o korupciji

Sarajevski »Katoliški list«, glasilo sarajevskega nadškofa dr. Šarića, zahteva od merodajnih činiteljev, naj že predložijo narodnemu predstavništvu v razpravo zakon o pobjanju korupcije. Svoj predlog utemeljuje list takole:

»Javnost zahteva zakon o pobjanju korupcije že desetletja. Gotovo je, da ni bolj popularnega zakona, kakor bi bil zakon proti korupciji. Vsa poštna javnost bi ga pozdravila z največjim zadovoljstvom ter bi pomenil pravo zadoščenje javni morali in javni vesti. Do sedaj so se bavili že skoraj vsi režimi z mislijo o predložitvi tega zakona, žal pa je ostalo vedno samo pri napovedih in obljubah. Skoraj gotovo imajo tu svoje prste vmes vsaj posredno korupcionisti sami, ki znajo z najrazličnejšimi sredstvi preprečiti vsak korak, ki bi lahko zmešal njihove račune. Korupcija je danes pojav, ki ga moremo zaslediti po vsem svetu. Ponekod je že več, ponekod manj, ni pa države, ki bi bila brez nje.

Mariborski mestni svet

Notranji minister dr. Korošec imenovan za častnega občana Maribora

Maribor, 15. julija.

Mariborski mestni svet je kmel nocoj sejo, na kateri je uredil celo vrsto perečih občinskih problemov, predvsem vprašanje zaključnega računa za leto 1936/37, vprašanje gradnje zasilnih stanovanj na Betnavski cesti, državne realne gimnazije in nove ureditve mestne plinarne.

Pred prehodom na dnevni red je župan dr. Juvan sporočil, da je prejel nujni predlog večine občinskih svetnikov o imenovanju notranjega ministra dr. Antona Korošca za častnega občana. Predlog je utemeljeval mestni svetnik Hrastelj, ki je govoril o zaslugah dr. Korošca za slovenski Maribor. Mestni svetnik Petecan je nameraval staviti k predlogu nekaj pripomb, župan pa mu ni dal besede, češ da k takemu predlogu vobče ni mogoče nikakoli pripomba. Predlog je bil nato sprejet. O tem je bil notranji minister dr. Korošec takoj brzojavno obveščen.

Seja je bila nato za nekaj minut prekinjena. Ko se je spet nadaljevala, se je župan spomnil, umrlega mest. svetnika Josipa Ošlaka, ki je 14 let sodeloval v mestnem svetu. Sporočil je tudi, da je mestni svetnik Franc Zemljic odločil svojo funkcijo, ker se je izselil iz Maribora. Mest. svet. dr. Miller je nato poročal za prvi odsek. Veliko zadev so odložili za tajno sejo, ki je sledila javni. Ugovor mariborske mestne tvornice, proti predpisu uvoznice na blago, ki ga podjetje prejema iz svoje tovarne v Varaždinu, je bil zavrnjen.

Za drugi odsek je poročal ravnatelj Prijatelj. Mestni svet je odobril pet prošelj za redno ubožnostno podporo. Dve že odobreni podpori pa je povišal.

Gradnja štirih zasilnih stanovanjskih hiš

Svetnik Stabej je poročal predvsem o regulaciji bloka hiš ob Dravi med starih in novim mostom, ki se bo spremenila tako, da bo mogoče zgraditi mnogo dovoza na most. Prošnja Ruperta Schmidta, da bi se premenila regulacija Slovenske ulice, ni prišla na dnevni red, ker jo je prosilec umaknil. Odobrena je bila oddaja del za zasilna stanovanja ob Betnavski cesti. Stavbena dela so bila oddana tvrdki Nassinbeni, kleparska Petersku, mlazarska Kompari in Klančniku, steklarska Kovarčiču, slikarska pa Holzingerju. Električne instalacije bodo izvršila mestna podjetja v lastni režiji. Skupni stroški za gradnjo štirih zasilnih stanovanjskih hiš bodo znašali 1.804.000 din.

Na predlog m. s. Hrastelja je mestni svet odobril zaključne račune občinske uprave za leto 1936/37. Celotni dolgovi mestne občine so znašali tedaj 80 milijonov, premoženje pa okrog 160 milijonov din, tako da je znašalo čisto premoženje, mestne občine 79.690.000 din. Mestni svet je pristal na odpis neizterljivih terjatev v znesku 37.000 din. Računske zaključke Mestne hranilnice v letu 1937 je pregledala posebna komisija, v kateri sta bila župan dr. Juvan in podžupan Zebot. Računi so bili v redu.

Banovinski dolg za realno gimnazijo

Glede državne realne gimnazije, ki je po mnenju poročevalca Hrastelja ena najbolj zapuščenih stavb v Mariboru, je občina pozvala banovino, naj ji izplača 400.000 din na račun dolžne najemnine. Banovina se je obvezala, da bo stavbo spravila v red ter v bodoče zanjo redno skrbela. Glede banovinskega dolga je bilo sklenjeno, da se bo treba še nadalje pogajati za njegovo likvidacijo. Mestni svet je odobril tudi nakup nekaterih parcel v magdalenskem predmestju.

Zato bi bilo vse prej kakor rodoljubno, če bi kdo tajil obstoj korupcije tudi v naši državi. Nobena sramota ni niti za narod, niti za državo, če preganjata korupcijo. To jima je samo v čast. Ravno taka reakcija je najboljši dokaz, da so temelji države močni in da je narodno življenje v svojem jedru zdravo in nepokvarjeno. Ako je sploh kako polje, na katerem bi morale složno nastopati vse narodne sile, naj so angažirane v režimskih ali opozicijskih vrstah, potem je to delo za pobjanje korupcije. Mi se kot katoliški organ pridružujemo enodušni zahtevi vseh dobronamernih činiteljev v našem narodnem življenju, da se postavi čim prej na dnevni red zakon o pobjanju korupcije.«

Deseto leto izhajanja »Hrvatske straže«

»Hrvatska straža«, glasilo hrvatske katoliške akcije, stopa v deseto leto svojega izhajanja. Po svoji stari navadi uporablja to priložnost za novo zbiranje prispevkov za svoj tiskovni fond. Zabavno je čitati, kako se hvali pred svojimi čitatelji in podporniki z zaslugami za katoliško stvar. Med drugim pravi:

»Vsakdo nam mora danes priznati, da smo častno izvrševali svoje naloge. Vsak pravi katoličan uvideva potrebo izhajanja našega lista. Reči moramo, da bi šlo vse bolj gladko izpod rok, če bi imeli na razpolago malo več kapitala. Toda končno je vprašanje katoliškega dnevnika božja stvar, ki se vodi po zakonih, stoječih izven območja kapitala in materializma. Sicer pa je vse to, kar smo storili za naš katoliški dnevnik, še mnogo premalo v primeri s tem kar bi morali storiti. Zato naj nihče ne ugovarja, če zahtevamo, da pravočasno plačuje naročnino in še kaj priloži za naš tiskovni fond. Kar zahtevamo, je tako malo, da je že skoraj za vsakogar obvezno.«

Dva nova tednika v Dubrovniku

V Dubrovniku in vsej južni Dalmaciji se vodijo zelo ostre borbe med tamošnjimi pristajši JRZ in dr. Mačka. Kakor poroča »Obzor«, bosta sedaj oba tabora začela izdajati vsak svoje glasilo. Mačkovci bodo izdajali tednik z naslovom »Hrvatski Dubrovnik«, pristajši JRZ pa tudi tednik, ki se bo imenoval »Rajče Bokac«. Prvi list bo urejeval upokojeni kapetan trgovaške mornarice Ivo Glišević, drugega pa kotorski župan Djuro Drašković.

Razne stvari

»Mariborski teden« je bil oproščen veselničnega davka in mestne trošarine na vino, ki se je porabilo pri vinski potkušnji ob priliki lanskih prireditve. Prošnja ISSK Maribora, da bi se mu odpisal ostalek veselničnega davka za rokoborno prireditve iz l. 1935, je bila zavrnjena, češ da prireditve ni bila sportnega, nego profesionalnega značaja. Zavrnjenih je bilo tudi nekaj prošelj za spregled uvozninskih kazni in odpis mestne uvoznice.

O zadevah petega odseka je poročal podžupan Zebot. O živilskem trgu na Glavnem trgu se je razvila precej živahna debata, vprašanje pa se bo dokončno skušalo urediti na eni prihodnjih sej. Razpravljali so tudi o ureditvi Glavnega trga in je občinski svetnik Roglič menil, da bi bilo treba srednji otok na trgu zmanjšati. M. sv. Petecan je opozoril v zvezi s vsem tem na draginjo, ki se je pojavila v zadnjem času na živilskem trgu. Župan mu je odgovoril, da se bo to vprašanje v kratkem uredilo sporazumno s pristojnim ministrstvom. Josipu Baumannu, I. Kronji, Ivanu Jovanoviću, Mariji Karbečević in Mariji Robinsković je mestni svet dovolil izvajanje gostinske obrti.

Svetnik Stabej je poročal o mestnih podjetjih. Omenil je, da se je po dolgih pogajanjih posrečilo doseči, da se bosta obe rampi ob državnem mostu vendarle popravili. V zvezi s tem bo treba postaviti tudi nove vodovodne in plinovodne cevi. Stroški za ta dela bodo znašali 300.000 din. Mestni svet je na to pristal. M. sv. Saboty se je nato dotaknil mestne plinarne, ki je po svojih napravah, starih že 70 let, povsem doslužila. Plinarno bi bilo treba temeljito preurediti in modernizirati. Predvsem bi bilo treba postaviti novo peč. Stroški za ta dela bodo znašali okrog dva milijona din. Mestni svet je načelno pristal na to, da se najame dvemilijonsko posojilo pri Mestni hranilnici za dobo 15 let. Podrobno bodo o tem posojilu in novi ureditvi plinarne se razpravljali. Javna seja mestnega sveta je bila s tem zaključena.

Ministri na Bledu

Bled, 15. jul. AA. Danes je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović sprejel našega poslanika v Washingtonu Konstantina Fotića.

Beograd, 15. julija. AA. Minister za telesno vzgojo dr. Vekoslav Miletić odputuje danes zvečer službeno na Bled in od tam na Primorje. Minister bo ostal na potovanju dalje časa.

Ljubljana, 15. julija. AA. Z jutranjim bogorajskim brzim vlakom je dopotoval ob pol 10. dopodne v Ljubljano minister za ptt. Vojko Cvrkić. Na ljubljanski postaji je ministra sprejel in pozdravil direktor poštne direkcije inž. Vagaja in je ostal v razgovoru z ministrom do odhoda vlaka na Bled, kamor je minister Cvrkić potoval.

Stavka v zavarovalnicah

Zagreb, 15. jul. o. Uradništvo »Dunava«, ki je skupno z ostalim zavarovalniškim uradničtvom in meščanstvom pričelo stavkati, da bi doseglo službeno pragmatiko, do nocoj ni doseglo povoljnih uspehov. Delodajalci so pristali le na del uradniških zahtev. Pogajanja se nadaljujejo. Glede plač se je ravnanje zavarovalnice postavilo na stališče, da bi plačevalo začetniškim uradnikom po 800, po enem letu službe uradnikom z maturo 1200, brez nje pa 1000, po desetih letih 1800, po 20 letih 2500, po 30 letih pa 3000 din plače. Tudi glede avtomatskega napredovanja uradnikov uradniške zahteve niso bile sprejete v celoti.

Tovarna pohoštva v Vukovaru pogorela

Osiijek, 15. jul. o. Iz Vukovara poročajo, da je tam davi izbruhnil požar v neki tovarni pohoštva. Gasilci so ogenj le s težavo lokalizirali. Požar je uničil vse stroje, nekaj izdelane pohoštva in precejšnjo množino surovin. Škoda znaša 600.000 din. Podjetje je bilo zavarovano.

Denar za plavalce

Zagreb, 15. julija. o. Plavalna zveza je prejela obvestilo, da je ministrstvo za telesno vzgojo določilo za udeležbo naše državne reprezentance na evropskem prvenstvu v plavanju, skokih in waterpolu v Londonu (6. do 12. avgusta) 75.000 din podpore. S tem je odhod naših najboljših plavalcev na to veliko sportno prireditve Evrope zagotovljen, kar je izzvalo med sportniki, posebno pa med plavalci, splošno zadovoljstvo.

BSK : Jugoslavija 1 : 1

Beograd, 15. jul. p. V letošnjem letu je bila sinoči v Beogradu prva nočna nogometna tekma. Na igrišču sta se pomerila BSK in »Jugoslavija«. Oba kluba pa sta predvedla prav slabo igro, ki se je končala z rezultatom 1:1.

Lansburyjev obisk v južnovzhodni Evropi

London, 15. jul. Vodja angleške delavske stranke Lansbury se pripravlja za potovanje v južnovzhodno Evropo, kjer bo proučil možnosti za popustitve napetosti. Obiskal bo Budimpešto, Bukarešto, Beograd in Sofijo.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Vedro v vsej kraljevini, delno oblačno ter jutranje megle v središču države. Najmanjša toplota v Tuzli 10 stopinj, a največja v Jasu Tomiću in Splitu 34 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro vreme v vsej kraljevini z nekoliko, povečano oblačnostjo v zapadnih krajih. Temperatura bo narasla.

Zagrebska: Vedro in višje temperature. Dunajska: še precej jasno in vroče ob južnih in jugovzhodnih vetrovih, ponekod že zapadne nevihte. Pozneje bo nastopilo zapadno vreme in bo padla temperatura. Morda bodo že padavine in kraljevine nevihte. — Za nedeljo deževno, hladno, severozapadno vreme.

Naši kraji in ljudje

Vojna krajina — zgled naše nacionalne skupnosti

Stoletni trdnjavski pas od Jadrana do Sedmograške Junaški uskoki v obrambi zapadne kulture

Oj Krajino krvava haljina,
krvava si odkad si postala,
s krvlju ručak, a s krvlju večera,
svak' krvave žvačice zalogaše,
nikad' b'jela danka od odmora...

Tako pojo po kršni Liki še dandanes siloviti guslarji, hoteč s pesmijo, ki pove vse, poživiti dojem enega najpomembnejših delov življenjske tragike iz preteklosti Jugoslovenov, ko so predniki — krajišniki stoletja stali na braniku evropske kulture pred močnimi navali osmanskih čet.

Po padcu Beograda l. 1521 so Turki osvojili Bosno. Podlegel je zadnji bosanski kralj Stjepan Tomašević, pot na sever in zapad je bila prosta. Vojne sile stare monarhije so bile izčrpane, državne blagajne prazne. Dne 22. decembra 1521. so avstrijski deželni stanovi na zborovanju v Lincu sklenili, ugotoviti, ali je mogoče v Bosni in v ta namen krajiški in štajerski plemiči obljubili prispevati po 200.000 goldinarjev na leto. Poskus, braniti mejo ob Uni z nemškimi namerniki četami, se ni obnesel. Prišel je poraz Ogrske v bitki pri Mohaču l. 1526 — dunajski vojaški krogi so se ob zadnji uri spomnili jugoslovenske raje, ki je pred turškimi navali pribežala na avstrijska tla. Na papežev posredovanje so v naslednjih desetletjih organizirali 227 milj dolg trdnjavski pas, ki je segal od Zrmanje na Jadranu do Sedmograške in Bukovine.

Na begu pred polmesecem

Prva večja skupina, ki je z Balkana uskočila na avstrijska tla, so bili Srbi in Hrvati, ki so l. 1535 čez Uno in Kolpo pribežali iz Bosne, od Senja in z dalmatinskih otokov. 3.000 ljudi je tedaj posedlo podnožje naših Gorjanec in žumberški okraj, kjer žive njihovi potomci med Slovenci še danes. Skoro istočasno so se udomili v gornji Slavoniji begunci iz srbske Raške. Junaški branilec Sigeta, Nikolaj Jurišić jih je naselil v občinah Koprivnica, Križevac in Ivanić. Ze l. 1538 so ti uskoki postavili na okope 600 dobro oboroženih graničarjev. L. 1690 je dospelo na Ogrsko 36.000 drugih srbskih beguncem s pečkim patriarhom Arsenom Crnojevićem na čelu. Po posebnih cesarskih privilegijih so dobili zemljo na bregovih Morisa, Tise in Dunava ter stvorili tako nacionalno jedro današnje večine v plodni Vojvodini.

Živahno preseljevanje uskokov se je medtem nadaljevalo. L. 1739 je prepeljal čez Savo v Srem patriarh Arsen Šakabenda 633 hajduških srbskih družin s katoliškimi Arnavti, ki so posedli zemljo tja do Fruške gore. Hrvatska Vojna krajina, z okolišnimi sedeži v Gospiću, Otočcu, Slunju, Ogulinu, Petrinji in Glini je tako dobila onkraj Save priključek na Sremsko, ta pa na onstran Dunava na Sedmograško vojno krajino. Za časa Marije Terezije je trdnjavski pas Vojne krajine zavzemal skoro 664 kvadratnih milj površine, imel je 120.878 prebivalcev in stalno pod orožjem 70.000 moč junake, s izjemo poveljnikov, po večini slovenske vojske. Graničarjem je država podarila v last in obdelovanje zemljo, lastninsko pravico pa povezala z disciplinirano dolžnostjo, braniti domovino pred vsakokratnim napadom od zunaj. Denarja krajišniki niso dobili, erar jih je zalagal le s smodnikom, svincom in orožjem.

Od prostaka do generala

Stoletne borbe na okopih Vojne krajine, po večini na tleh današnje Jugoslavije, so utelesile poseben tip naših graničarjev. Valvasor pripoveduje, da jim je prvotni priključek nemirni, bojevit ljudje, ki so cenili tujo lastnino in niso mogli dolgo prestati brez ropov in pobojev. Iz tistih časov, ko je zemlja slabo rodila in ni bilo prilik, prisvojiti si turškega plena, pozna tudi dolenska kronika primere roparskih pohodov uskokih čet.

Kljub nemirnemu življenju in trdim bojem so pa bili krajišniki kulturno naprednejši ljudje od rojakov pod turškim jarmom. Medtem ko so bili možje po okopih, so družine doma pridno obdelovale zemljo. V obrambnem pasu so rastle in procvitale mesta, zidali so cerkve in šole, analfabetov je bilo vedno manj. Iz uskokih domov so izšli mnogi odličniki. Vojna krajina je dala zgodovinarja generala Vojnovića, direktorja avstrijskega vojnega arhiva, evropsko znanega matematika generala Vujića, pisatelja in pesnika Ivana pl. Trnskega, Ivana Filipovića, profesorja Frana Vrbanića, pedagoga Antona pl. Čuvaja in dr. Med graničarji kršne Like so se posebno odlikovali poveljniki Radičević, Radošević in Vlačić. Matija baron Rukavina je bil po Campoformijskem miru prvi guverner Dalmacije, Jurij baron Rukavina pa poveljnik Temešvara.

Odlični Ličani, baroni Vrkljan, Orešković, Blažeković in Draženović so zavzeli v državni službi ugledne položaje. Najvišje odlikovanje, red Marije Terezije, je za svoja junaštva v obrambi pred Turki prejelo pet generalov iz rodu Kneževićev in Rukavina, dva generala Filipovića, pa junaški borec Došen, Tomičić, Grivičić, Babić, Krmpotić itd. Vsi ti odličniki, ki so poleg nagrad prejeli tudi štipendije, niso nikoli zatajili svoje jugoslovenske krvi. Gmotno in materialno so stalno podpirali svoje soborce iz Vojne krajine. V njih je bila zavest, da se bore in da delajo za obrambo in napredek lastne zemlje, pa jih je v ljubezni do rodne grude družila z vsako uskoško družino bratska vez.

Pod Napoleonovim orlom

Vrlne uskokih borcev in odporni pomen Vojne krajine je po porazu Avstrije l. 1809 ocenil tudi Napoleon. V ilirski dežele je vključil tudi jedro Vojne krajine, od Jadrana do Save. Guverner, maršal Marmont, ki si je takoj osvojil arca usko-

ških poveljnikov, je poročal Napoleonu o junaških graničarjih. Krajišnike so organizirali v francoske polke, ki sta jim poveljevala tudi Ličani, majorja Siliarić in Holjevac. Veliki osvojevalec je imel z Balkanom še posebne načrte, zato je postavil mnogo nad na elito uskokih bojnikov. Prej pa je hotel ukloniti glavno zapreko svojih orientirskih načrtov — veliko Rusijo.

Pod Napoleonovim orlom so odrinili v daljino Rusijo tudi uskoki, med njimi dokaj Slovencev. Dne 3. oktobra 1811. je odrinil prvi uskokski polk iz Trsta preko gornjeitalške nižine v Pariz, v februarju 1812. pa dalje preko Berlina v Rusijo. Po dvomesečnem nepretrganem maršu so sinovi Like in s Kolpe trčili pri Berezini z Rusi. Od 2.000 mož, ki so zapustili Pariz, jih je 22. decembra 1812. ostalo le še 70! Polk je bil razpuščen, major Vacanović se je ranjen vrnil v domovino.

V novembru 1811. so Francozi formirali v Trstu drugi polk iz Vojne krajine. Po dolgih marših iz Verone preko Alp, Bavorske in Poljske je polk po napornih bojih dosegel Smolensk. Sam Napoleon je pripel petim krajišnikom odlikovanja in po krvavih bojih pri Borodinu so naši uskoki 15. septembra 1812. korakali v Moskvo. Na umiku v hudi zimi preko Berezine je imel

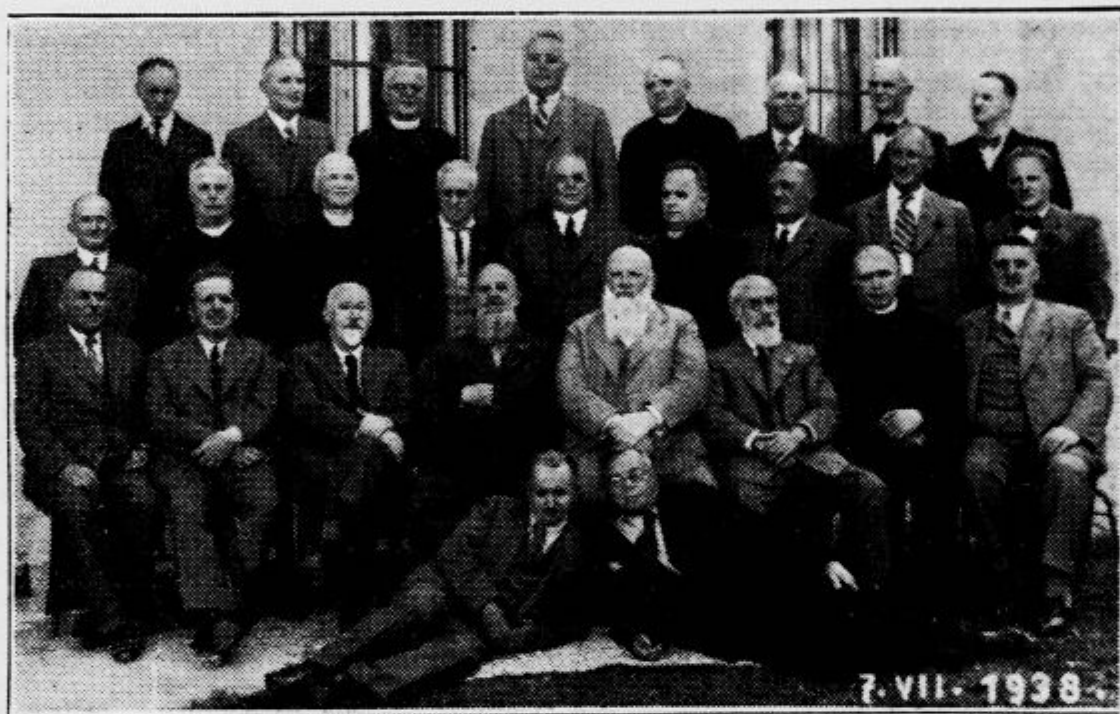
polk strašne izgube — ostalo je le še 22 oficirjev in 31 mož!

V začetku 1813. so Francozi v Trstu postavili še tretji polk iz Vojne krajine. Posegel je v boje pri Glogauu in utrpel velike žrtve. Četrty uskokski polk in v Karlovu oboroženi l. hrvatski husarski polk iz Vojne krajine nista več posegla v ogenj. Bitke narodov pri Lipskem so se naši graničarji udeležili že pod dvoglavim orlom, v spopadu z umikajočimi se Francozi pri Višnji gori je polkovnik Milutinović z dva in pol bataljonom uskokih graničarjev premagal štiri francoske gardne bataljone, zajel 300 mož in zastavo.

Tako so se borili krajišniki, ki jih je na begu z Balkana uvrstila Avstrija med življenjske branilce, na treh frontah. Pred turškimi polmeseci so stali kakor nepremagljiv zid, pod Napoleonovim orlom so izkrcavali v strašni ruski zimi. In ko je temelna zarja njim naklonjene vladavine, Napoleonove Ilirije, so morali znova pod zastave monarhije, ki je baš z ostvaritvijo Vojne krajine postavila trdne temelje nacionalni enoti, ovekoveni v okviru velike Jugoslavije. Saj so uskoške celice Hrvatov kakor Srbov, poseljene med seboj v skupni obrambi in trdnjavskem pasu od Jadrana preko Like in Krbave, Slavonije in Vojvodine najzgovornejši primer, kakor je treba v prilog nacionalne enote in procveta Jugoslavije zavreči separatistične težnje prav na prostoru, kjer so se po zgodovinski nujnosti v preteklosti, v junaški obrambi in ljubezni do zemlje pomešala plemena v bratsko, trdno in neporušljivo nacionalno osnovo Velike Jugoslavije.

— ine

Zbor maturantov letnika 1898

40-letnico maturo na ljubljanski klasični gimnaziji in realki je praznovalo 7. t. m. 26 tovarišev v zdravju in zadovoljstvu. Vsi so se veselili zopetnega svidenja in zbuja spomine na svojo mladost. Sestali so se najprej v Ljubljani, na Rožniku k maši za umrle tovariše in profesorje, ki jo je daroval tovariš stolni dekan dr. Fran Kimovec. Nadaljevali so sestanke na prijaznem Bellevueu ter obiskali grob medtem umrlega tovariša dr. Ivana Prijatelja na Viču. Zaključili so sestanek v Polhovem Gradcu in sklenili, da se bodo odslej sestajali vsaka tri leta, da bodo osebnosti med njimi še ožje. Prinašamo sliko udeležencev, ki pozdravljajo vse odsotne tovariše ter jim želijo veselo svidenje čez 3 leta!

Nameščenci zavarovalnic o svoji borbi

Zahteve so upravičene, borba zgolj eksistenčna

Zagreb, 15. julija.

Stavka zavarovalnih nameščenec je pravična in potrebna obramba njihovih najosnovnejših življenjskih interesov. Ta stavka je bila proglašena šel, tedaj, ko so vsi prizadeti nameščenci prostovoljno in soglasno sklenili, da jim po 17-mesečnem čakalju in po brezuspešnem štirikratnem pogajanju, kakršno predpisuje naredba o minimalnih mezdah, ni preostalo nobeno drugo sredstvo za obrambo življenjskih potreb.

Zahteve nameščenec, ki so stopili v stavko, so minimalne in daleč pod tem, kar imajo že 19 let nameščenci domačega zavarovalnega društva »Croatia« v Zagrebu. Zaradi tega trdnost tujih zavarovalnih društev ni upravičena, ker zahtevajo uradniški teh tujih zavarovalnih društev manj, kakor pa imajo nameščenci domačega društva Croatia, kar pa pro-

spiriteti tega društva toliko let ni prav nič škodovalo. Od tujih zavarovalnic pri nas se upravičeno zahteva, da dajo svojim nameščencem v naši državi vsaj to, kar dajo domača zavarovalna društva svojim nameščencem, oziroma da dajo tuje zavarovalnice svojim nameščencem v naši državi to, kar dajejo svojim nameščencem v tujih državah. Od strani, od katere se kaj takega ne bi smelo pričakovati, ker bi morala nuditi varstvo socialno šibkejšim in posredovati za pravično rešitev spora, se kaže tendenca ostrašiti nameščence, z ukrepi, ki se ne smejo uporabljati v interesu posameznih delodajalcev, temveč samo v interesu skupnosti in na podlagi zakona.

Zveza bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov protesta proti nakani, ki skuša popolnoma legalni gospodarski borbi nameščenec podtakni-

Spomini iz Prage

V.

Zlet je bil končan, množice so se začele razhajati, posebni vlaki so znova brzeli na vse strani. Da, organizatorji so si lahko oddahnili. Vedeti je treba, kako huda je bila letošnja preizkušnja prav za prireditelje vsesokolskega zleta. Sredi največjih priprav je udarila vmes mobilizacija. Jasno, da so morali možje in fantje, ki so prvi v sokolskih vrstah, tudi prvi na mejo. Bila je prava sreča, da se je burja kmalu poglaj in da so se najboljši moči lahko vrnile k pripravam za zlet, saj je bila prireditelj že resno ogrožena in je bilo treba napeti vse sile, da se je potem obnesla tako nezaslišano lepo.

Poleg drugih predstavnikov je bilo na letošnji zlet povabljeni tudi znatno število zastopnikov tiska z vsega sveta. Zunanje ministrstvo je pač storilo, kar je moglo, da bi jim omogočilo prijetno bivanje in jim dalo tudi prilike, da spoznajo posamezne znamenitosti. Očetovsko prijazni šef čsl. Centro-Presa mister Jan Hajek nas je povabil lepega večera na Barandov, da se je novinarska bratovščina pobliže seznanila in tudi izpovedala svoje vtise. V elegantni dvorani restavracije, ki je vajena le petičnikov, uživajočih izgrede do brote ob diskretni godbi in razgledih po velemestu, tonečem v sinji večer in v obliki luči, so izpregovorili tudi možje takšnega kova, kakarsen je Wickham Steed. In so govorili odkrito z navdušenjem in občudovanjem, vsi pod svežimi vtisi nedavnega možatnega nastopa republike in veličastnih prizorov na zletu. Da so govorili iskreno, nam zdaj potrjujejo članki in poročila v listih velikih narodov.

Takoj po zletu nas je zamikala okolica Prage. V treh velikih avtobusih smo zdrčali v Krč, da spoznamo eno največjih socialnih ustanov na svetu, Masarykove zavode, stvaritev sedanjega praškega primatorja dr. Petra Zenkla, moža ki je svojo ljubezen do Jugoslavije potrdil z zgraditvijo Aleksandrovega kolegija v Pragi. Večidelno mo Masarykove zavode poznali že po dobro izdelanem filmu. Toda lastni doživljaji v tem okolju so vse močnejši, vse trajnejši. Otroci in starčki iz Prage, ki hoče biti mati vsem, hvalenju uživajo zavetje v Masarykovih zavodih, v ljubeči skrbi upraviteljev in sester-pomočnic, v vzorni higieni in dobri prehrani. (Tisti dan se je, kakor vselej, kadar je na jedilnem listu pečenka, peklo dvajset telet). Vsi so nas pozdravljali tako vzrodošeni, kakor da tudi oni pripadajo k največjemu deleženemu praškega zleta. Posebno natančno nam je upravitelj otroškega oddelka razkazal svoje paviljone in nismo se mogli ločiti od otročičkov, ki jih vestna vzgoja na soncu in zraku krepi duševno in telesno, da bi si marsikateri zakonski par tu lahko poiskal nekaj vzorcev. Naš skrbni vodja dr. Kerbl od čsl. poslanstva v Beogradu, nas je moral venomer priganjati kajti ure so bile kratke štete. In tako smo se poslovili od Masarykovih zavodov s trdno obljubo, da bo marsikateri izmed nas še privedla pot v to orjaško domačijo človekoljubja in dobrodelnosti.

Dobra so krepka nasprotja, zato smo se takoj iz Krče odpeljali na Barandov, da si ogledamo — filmske ateleje. Tudi ta obisk je imel svoj koristen pomen. Pri nas vse premalo vemo, kako se je zadnja leta razvil češki film. Samo v atelejih glavnega podjetja »AB-film«, ki ga vodi di-

ti tendence, kakršnih ta borba nima. To dokazuje dejstvo, da je zveza prosila za posredovanje ministrstva socialne politike in podbana savske banovine.

Zavarovalni nameščenci pričakujejo z vso upravičenostjo, da bodo merodajni činitelji v tem sporu nagio in pravilno postopali, od javnosti pa, da bo kakor doslej tudi v bodoče nudila pomoč nameščencem v njihovi upravičeni borbi za eksistenco.

Prejemki cestarjev so premajhni

Iz vrst cestarjev smo prejeli:

Hkratu z rastočim prometom in modernizacijo cest postaja položaj cestarjev čedalje odgovornejši. Paralelno z urejevanjem cest bi se moralo reševati tudi vprašanje cestarjev, ki so osnovni faktor pri vzdrževanju teh cest. Čeprav je naša banovina v tem oziru pred drugimi banovinami, položaj cestarjev še vedno daleč ni ustrezen. Povprečno oskrbuje banovinski cestar 5 do 8 km cest in odgovarja za ta svoj del ceste, kar pa na vsak način presega moči enega človeka.

Kljub hudemu in odgovornemu položaju pa zasluži cestar kot začelnik 541.40 din mesečno in po 30 letih službovanja 812.20 din mesečno. To je najvišja plača, ki jo more doseči. Glede na težavni socialni položaj so se cestarji zadnje čase po silj razmer v Društvu banovinskih uslužbencev organizirali v cestarske odseke, kjer poskušajo uveljavljati svoje zahteve.

Po določitvi minimalnih mezd je stopil zdaj v veljavo sporazum, da se plačujejo delavci v III. razredu (torej navadni težaki) v krajih s povprečnim zaslužkom najmanj po 3.25 din od ure. To mezo morajo dobivati tudi vsi pomožni delavci, ki se od časa do časa najemajo pri raznih cestnih delih. Navaden težak, ki dela 240 ur na mesec, to je povprečno 24 delovnih dni po 10 ur, zasluži na mesec 780 din. Enako delajo v poletnem času cestarji. Toda poleg odgovornosti in pri istem delu kakor navaden težak mora prvih pet let delati cestar za 541.40 din mesečno in svojo odgovorno

Drobne klice

podobne glivicam povzročajo — kot so dognala biološka raziskavanja — srbež, prhljaj in izpadanje las. Ta ugotovitev je našla takoj praktično uporabo pri Trilyzinu, KER GRE TRILYSIN VEDNO VZPOREDNO Z VEDO. Trilysin se sedaj dodaja posebna sestavina, ki oprosta teme in lasih teh nadleg, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trilysin je zato še bolj učinkovito in popolnejše biološko sredstvo, ki krepi, jači in ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja prhljaj in preprečuje izpadanje las.

službo vršiti vestno. Biti mora pozimi in poleti v dežju in prahu vsak dan točno na svoji progi. Kljub temu dobiva še vedno 238.60 din mesečno manj kakor navaden delavec.

Po sedani uredbi pripada cestarju vsa, ki pet let povišanje 46 din in mora službovati 30 let, da doseže maksimum 812.20 din mesečno. Polovico svojega življenja mora delati na cesti vedno izpostavljen vremenskim neprilikam, da zasluži končno 30 din mesečno več kakor navaden delavec, ki dobi svojih 780 din, čim prvi del na cesti, a ni odgovoren za svoje delo toliko kakor cestar.

Povsod se že uvaja osemurni delavnik, za cestarje pa velja to samo delno, in sicer v času od 1. oktobra do 31. marca, to je preko zime, a v poletnem času delajo 10 ur dnevno. V polni meri je želeti cestarjem, da dosežejo, kar jim po vsej pravici gre. Ko bodo urejeni vprašanje plačevanja cestarjev, njih pokojninsko zavarovanje, ki je prav tako stalno na dnevnih redih zborovanih cestarjev, delovni čas in primerna razdelitev cestnih prog, to je dolžin cestnih odsekov, ki jih morajo oskrbovati, šele tedaj se bo moglo od cestarjev zahtevati, da svojo odgovorno in težavno službo vršijo v popolnem redu.

Strahovit umor v širju

Morilec je menda potepuh, ki je pred dnevi tudi v ljubljanski okolici „delal“ denar

Zidani most, 15. julija.

V sredo 13. t. m. popoldne je prišel k posetniku Francu Zajcu v širju nad Zidanim mostom neznan mož ki je poprosil za podporo. Zajc mu je gostoljubno postregel in se spustil z neznancem v pogovor. Tulec je postal gostobeseden in začel Zajcu pripovedovati, da zna ponarejati bankovce. Začela sta delati načrte, nakar je Zajc, ko je tulec zahteval, naj mu da dva bankovca po 500 din za potrebne odtise, odšel k sosedu Čibeju po denar, ker ga sam ni imel. Tam je res dobil dva bankovca po 500 din in ju izročil tujcu. Ta je nekaj risal na papir, nato pa zložil papir in bankovca v

skupni zavitek ter ga v spremstvu Zajca nesel v sadno prešo v »druke«. Po tem delu so se spravili spat.

Ponoči pa je Zajca gnala radovednost in je šel gledat v stiskalnico. Prepreden je ugotovil, da sta bankovca izginila, z njima pa tudi neznanec. Zajca dolgo ni bilo nazaj. Ko so ga šli iskat v smeri proti Zidanemu mostu, so ga našli mrtvega tam, kjer vodi pot v gozd. Imel je na vratu pet vbodljajev z nožem. Očividno je bil dohitel neznanec in zahteval od njega denar, nakar ga je neznanec umoril.

O storilcu ni sledu. Ljudje so mnenja, da je to tisti nasilnež, ki se je pojavljal zadnje dni po Gorenjskem.

Ponoči jim je zažgal domačijo

Stanovalci so se v zadnjem hipu rešili iz ognja

Ptuj, 15. julija.

V Trzcu, občina Sv. Vid pri Ptuj, je imel Vidovič Jožef lepo hišo s prizidanim hlevom. V hiši so stanovali on, žena, dva otroka in zaradi mrtvouda ohromela svakinja. V noči 12. t. m., ko so vsi že trdno spali, je prebudilo starejšo hčer Ljudmilo močno prasketanje na ostrešju. Skozi okna pa je bila svetloba. Vsa v strahu je naglo zbudila starše in brata. Vsi štirje so prijeli gospodinjo mrtvoudno sestro in v zadnjih trenutkih pobegnili iz goreče hiše.

Pri tem so dobili vsi manjše opekline,

gospodinja Terezija pa je tako močno opečena, da so jo morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Na pomoč je prihitela gasilska četa od Sv. Vida, vendar Vidovičeve domačije ni mogla več rešiti, pač pa je omejlja požar, da se ni razširil na druga bližnja poslopja. Škoda je velika in je le delno poravnana z zavarovalnico, ki jo je prizadele posestnik v zadnjih letih zaradi denarnih težav znižal. Ogenj je bil, kakor so kazala vsa znamenja, podtaknjen. Zločinca pridno iščejo orožniki, ki so nekega osumljenca že aretirali.

Tihotapska afera v Mariboru

V zadnjem času so se ob naši meji pojavili tihotapci, ki so imeli že nekajkrat spopade z obmejnimi organi. Sprva se je vse to med ljudstvom pripisovalo ubežnemu razbojniku Kodru, zdaj pa je ugotovljeno, da je na delu organizirana tihotapska družba. V četrtek popoldne so orožniki obkolili hišo Franca Glaserja v Stundenci ter napravili hišno preiskavo, ki je bila zelo uspešna. Pri železničarju Knehlju, ki stanuje v Glaserjevi hiši, so našli nahrbtnik z 48 paketi po pol kilograma saharina. V hiši se je takrat mudil znani tihotapec Ignac Župek iz Draževsi pri Konjicah, ki se je bil pravkar pripeljal po »blago«. Po dvorišču se je motal tudi ti-

hotapec Konrad Zorčič, ki pa je, videč orožnike, utekel. Pozneje se je vrnil in so orožniki tudi njega zajeli. Aretirali so tudi njegovega brata Alojzija.

Vsi zasačeni tihotapci pripovedujejo, da so bili v zvezi s 37letnim S. H., ki je prej živel zelo skromno, zdaj pa prav razkošno in ima baje tudi svoj avtomobil, s katerim se večkrat vozi v Gradec. Glasjer je pripovedoval, da je bil 9. t. m. s H. v Zagrebu, kamor sta odpeljala za 42.000 din saharina. Za osumljenim S. H. zdaj poizvedujejo, Glaserja pa so že odvedli v zapore okrogneja sodišča. Ostale štiri aretirance so še pridržali na popljetstvu orožniške čete.

déra se je v predvečernih urah sprehajala čudovito pestra in zanimiva družba, zbrana iz vseh koncev sveta. Vojaska godba je priredila koncert, dvorni uslužbenci so stregli gostom z drobnimi prigrizki in hladilno pijačo. Prišel je gospod prezident z gospo, družba se je razporejala v dolg špalir. Za vsakogar je našel neutrudni prezident prijazno besedo. Z našimi sokolskimi predstavniki, s prikupnimi sokolskimi sestrami iz Amerike, ali pa s sokolskimi voditelji iz obmejnih krajev se je prezident tudi podrobneje razgovoril. Gospa prezidentova, belo oblečena, s skromno učinkovito eleganco, je brez velikega spremstva ljubeznivo ustregla mnogim mladim damam in se jim vpisala v debele zbirke avtomatov. Dve uri se je sprehajala in se seznanjala pestra družba po grajskem vrtu. Zunanji minister dr. Kamilo Krofta se je dalje časa pomudil v razgovoru z novinarji iz Jugoslavije in poudarjal potrebo politike bratstva, srca in razuma. Ob razhodu sem bil priča, kako počiste praško ljudstvo sleherni priliko, da izkaže predzvestu ljubezen. Ko je prezident stopal v avto, ga je tam okrog čez vso ulico čakala potrpežljiva množica. Ni bilo hrupne ga vpitja. Mladenka se je oglašala: 'At' žije naš pan prezident!... Vsi drugi so polglasno pritrdili, tisoč rok je mahljalo v pozdrav.

Kako bi se mogel posloviti od Prage, ne da bi pohitel še v Lane, na grob prezidenta Osvoboditelja! Sleherni popoldne vozi tja gro avtobus, pot je dolga trideset kilometrov, vsa vožnja velja le 30 Kč. Cesta vodi skozi značilno češko pokrajino, skozi trge in vasi, ki so tesno zrastle s polji in gaj, povsod so jezera in jate gosli. Pokopanišče v Laneh je na lahni vzbočini,

Domače vesti

* **Petdesetletnica dr. Vladimira Dvornikovića.** V ponedeljek, 18. t. m. obkaja petdesetletno odlično jugoslovensko filozofsko in publicistično delo. Dr. Vladimir Dvorniković, nekdanji profesor filozofije na zagrebški univerzi dr. Vladimira Dvornikovića. Njegovo ime srečujemo pogosto v domačih in tujih revijah, zlasti če gre za načelno in filozofsko obravnavanje jugoslov. nacionalnih, kulturnih in drugih problemov. Dr. Dvorniković je izdal med drugim študijo o psihologiji T. Ribota, razpravo o spoznavnem problemu in današnji, zlasti eksperimentalni psihologiji mišljenja, v dveh delih knjig (»Savremena filozofija«) je obdelal vse značilne smeri novejšega modernizma, spisal študijo o nemškem psihologu W. Wundtu in v dveh knjigah z naslovom »Studije za psihologijo pesništva« obdelal Krista, Budha, Schopenhauera, Shakespeara, Hamleta, poezijo S. S. Kranjčevića. Kot psihologa ga je vedno zanimala karakterologija Jugoslovenov, o kateri je napovedal obsežno delo, ki izide še letos. Značilne poteze narodne duše odkriva že v prejšnjem delu »Psiha jugoslovenske mehanike«. V raznih spisih se bavi s domačimi in svetovnimi problemi zlasti s problemi kulture in njene današnje krize. Lani je izdal pomembno zbirko svojih člankov »Borba ideja«. Dr. Vlad. Dvorniković sodi med ideologe in filozofske zagovornike jugoslov. edinstva, zato so separatistični listi pogosto napadali njegovo delo. Odličnemu filozofu in publicistu želimo še mnogo let uspešnega dela za velike kulturne in nacionalne ideale!

* **Petnajstletnica prvega banjškega veleizdajniškega procesa.** Dne 15. t. m. je nacionalnemu življenju Hercegovine in drugih pokrajin pomembna obletnica vzbujala spomine na dobo tlačenja. Minilo je namreč 30 let od prvega veleizdajniškega procesa v Banjaluki. Povod tega procesa je bil članek v listu »Otačbina«, ki ga je izdal narodni voditelj in borac Peter Kočić. Članek je nosil naslov »Vojni smodniki« in obravnaval je imperialistično politiko avstro-germske monarhije na Balkanu. Isti dan, ko se članek izšel, so listi postavili in zapli vse članke uredništva in znane nacionaliste Banjaluke in okolice. Glavni obtožbenec je bil urednik Dragomir Janković, ki je bil pred 30 leti obsojen na 14 let. Razen enega so bili obsojeni tudi vsi ostali obtoženci. Obsojenec je bilo 11, danes pa živijo samo še štirje. To so prota Prokić, ki je bil obsojen na 12 let in deluje zdaj v banjaški okolici, banjaški trgovec Tomić Branko Marinković, zdaj izdajatelj in urednik lista »Glas Podunavlja« v Smederevu, in Aleksa Jungić, ki je zdaj po čudnem naključju pozniki jetnik okrogne sodišča v Banjaluki, kjer je pred 30 leti trpel s svojimi tovariši.

Pri ljudeh visoke starosti, ki trpe na nerednem iztrebljanju, nudi čisto naravno Franz-Josefovo grenčico, užita redno 3—4 žlice dnevno skozi 8 dni, zaželjeno čiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod Franz-Josefovo vodo!

(Orig. reg. S. št. 15 48-49)

* **V spomin stari koreninji.** Iz Smartar ob Dretu nam pišejo: Ko se je uspeh prve letine začel spravljati pod streho in smo bili tako sredi velikega dela, je poklical gospod k sebi 78letnega Glojčka Ivana, posestnika vzorne domačije v Gornjih Kraškah. Okrog 200 ljudi je spremljalo spoštovanega rajnika 5. julija na njegovi zadnji poti. Mnogi sorodniki, ki so bili ranjenu vsikar dobro došli, in prijatelji iz Zadrške in Gornjavinske doline so bili v sprevidu. Naj mu bo lahka domača zemlja, prizadetim pa naše iskrene sočutje!

Izlet v Trst od 13.—15. VIII. — Okorn!
* **Jutri na Mirno goro!** Slovensko planinsko društvo vabi članstvo, da se v obilnem številu udeležijo jutrišnjega planinskega shoda na Mirni gori (1048 m) pri Črnomlju, lepi planinski točki v Beli krajini. Planinci, ki utegnejo posejati to planinsko točko naj se zavežajo, da izpolnijo z obiskom te slovesnosti tudi svojo nacionalno dolžnost. Vsi, ki količkaj morejo, naj v nedeljo pohite na Mirno goro.

NAJNAPETJEŠI IN NAJJAČI FILM SEZONE. Predstavi ob 19.15 in 21.15 uri
KINO UNION — TEL. 22-21

ŽIGOSANA

od tod se razgleda po žitnih poljih in tihih sosednjih vaseh. Na grobu prezidenta Osvoboditelja in njegove soproge še ni spomenika. Nešteti venci daleč naokrog govore, da je bil pričujoči grob zlasti v dnevi zlate prave boja pot. Najznamenitejši se svetlika na grobu polagoma veneči krasni sopek s travki v naših barvah in z napisom: »Jugoslovanska mladež«. V hišici blizu groba nam grobar razkaže tisočero pisanih svilenih travkov, z napismi v vseh mogočih jezikih. Tudi nemški so vmes: »Unsere geliebten Präsidenten«. Samo v zadnjih šestih tednih je grobar snel to kopico travkov z vencem. Mramorni nagrobniki po pokopališču govore o trdnih gospodarih. Značilna spomenika polprekle dobe sta dva velika nagrobnika tik ob vhodu. Postavil ju je prejšnji gospodar gradu v Lanh, gospod knez Fürstenberg, svojemu kneževskemu hofmajstru in v svojem ekscitnem ceremoniarju, ki je bil doma iz Bajrta. Oh da, šele dvajset let je minilo, odkar so ekscitni hofmajstri in ceremoniarji v srcu češke dežele veljali za zlata vreden privesek gospodov knezov in grofov, ki so si redili po štirideset konjev in zapravljali tisočake na riveri in na dirkah, a manjvredna kmečka sodrga je lahko v trudu in znoju obdelovala zemljo in avallia boga, da so minili časi tlake. Tišina je danes okrog gradu, tišina v znojni prigrivici popoldanskega solca. Stopamo po stopinjah nesmrtnega prezidenta, duh njegov nam je tako blizu. Nad nami v zraku žgli škrljanček svojo veselo zdravico. Vodnik, ki se mu ob najbližjih spominih na pokojnega prezidenta ovajajo oči, nas vodi po stezah mimo dolge Plečnikov pregraje, odkoder se dalje na parobku sočnega grozda vleče zid, ki varuje plemenito divjačino! Gremo mimo stenske republike, okrašenega s šestimi levjimi glavami, pomudimo se ob jezercu, kjer se labodja družina še malo ne zmeni za nas. Postanemo pred košato smreko, kjer sta se pogovarjala prezident Masaryk

in pisatelj Capek. Pri cvetličnjaku nas se opaja vonj odevitostnih vrtnic. In že je minila ura in že se spet v večernem hladu vračamo v Prago, bogatejši za en nepozaben doživljaj.
Le to sem še želel za slovo, da vidim »Prodano nevesto« v Narodnem divadlu. Sodi sem po ljubljansko: tolikokrat so jo že dali, kaj bi se drenal kaj blaginji! A ko sem prišel ob polnoči, je bilo na razpolago le še troje, četvero vstopnic za stojnice na vrhnji galeriji. Dobil sem poslednjo vstopnico za 3 Kč. Vzel sem in sem bil zadovoljen, kakor že dolgo ne. Znašel sem se v družbi Čehov, ki so prišli bogve kod z dežele in takisto smo opustili prilike, da ne bi vsaj enkrat videli »Prodano« tako, kakor se spodobi. Ne podcenjujem ljubljanske opere, trdim, da odlično vzdrž primeru, toda razsežnost in kras Narodnega divadla, moderni tehnični pripomočki, polni zvoki orkestra, presnetljiva izdelanost posameznih vlog, še zlasti pa slikoviti nastopi zborov in baleta, to nam da užitek, kakršnega mora nuditi pač le Praga, živi vrelc nesmrtnih Smetanove glasbe. V premoru smo postali na vrhnji terasi, spet so po ulicah donele koračnice, v častnem spremstvu češkoslovaške vojske so se posiljavali naši fantje, vojaki in mornarji. Spalir se je vleklo od Narodnega divadla tja daleč do kolodvorov, od povsod je odmevalo prirčno pozdravljanje. Ko je bila predstava končana, se je mladina vračala s kolodvorov, spremljala je češke čete nazaj v vojašnico, prirejala je narodni vojski navdušene manifestacije.

V mračnem jutru, ki je bilo kakor siva zavesa za bajnimi dnevi zlate, sem se poslovil od Prage. Lahna rosa je napajala češko zemljo. Ko smo precej redki potniki pri Summerau prestopili nemško mejo in so nam pobrali poleg čeških popoldnevnikov tudi »Jutro«, smo omemeli v nalivu, ki je obiloval okna vagonov. Molče smo nesli vsak svojo srečo v domovino.

* **Pogajanja med brodarji in mornarji v Splitu** so spet v zastoju. Kakor smo že poročali, je bil v mnogih točkah dosežen sporazum, zdaj pa so se pogajanja ustavila pri plačah. Predstavniki zveze brodarjev so sami ponudili mornarjem v službi dolge plovbe zvišanje zaslužkov od 15 do 20 odstotkov, odklanjajo pa od zveze mornarjev zahtevano povišanje medz za mornarje v službi obalne plovice. Da bi se dosegel sporazum, so zastopniki mornarjev predlagali, naj se povišanje plače vsem mornarjem v službi obeh plovb. Onim mornarjem, ki zaslužijo na mesec nad 1000 din, naj se zaslužek zviša za 20, onim, ki zaslužijo manj ko 1000 din, pa za 30 odstotkov. Ker mora zveza brodarjev o tem predlogu razpravljati, je bila konferenca prekinjena.

* **Sedemletno potovanje uradnega spisa.** V urad sarajevke delavske zbornice se je vrnil spis, ki se je podal iz tega urada na pot že leta 1931. Spis obravnava neko spor. no zadevo med delavcem in delodajalcem ter odreja terjatev in plačilo zneska 240 din. Akt je v sedmih letih prepotoval mnogo srezov občin, mest in vasi in vrnil se je zdaj nazaj kot velik sveženj starih porume nelih spisov, a brez 240 din. To je razvidno iz poročila neke občine, ki naznaja, da se je nien blaginjak leta 1935 ubil in da je zapustil nered v svoji blaginji zaradi česar se ne da ugotoviti, kam je šel znesek 240 din, nakazan od sreskega poglavarstva. Referent sarajevke delavske zbornice je moral sveženj spisov kot čudež administracije spraviti v arhiv.

* **Umrla je najstarejša žena v Bački.** Pri Somboru je umrla v starosti 104 let vdova obrtnika Enzelmana, ki je bila najstarejša prebivalka Bačke. Vdova je postala že v 50. letu starosti in moč ji je zapustil 16 otrok. Od teh otrok živi samo še hčerka, ki je vdova nekega kmeta. Starica je živela v zadnjem času pri svojih vnukih v Bači. Zapustila je veliko sorodstvo: 65 vnukov, 34 pravnukov in 8 prapravnukov.

* **Za modernizacijo bosanskih železnic.** Lokomotive na ozkotirnih železniških proгах Bosne so razveljavile s kartidnim in celo s petrolejskimi svetilkami. Ta slabša razsvetljava škoduje varnosti prometa. Pri železniških nesrečah dolžijo po navadi strojevodje, ne mišljeno na to koliko truda ima zaradi medle razsvetljave, ki mu ne nudi nujno potrebne pregleda proge. Zdjaj so na progi od Sarajeva do Bradine napravili poizkuse razsvetljave lokomotiv z električnimi svetilkami. Poslužili so se tubogregatorov neke švedske tvrdke, ki ima svoje zastopstvo v Sarajevu. Poizkusi so odlično uspeli, saj je bila proga intenzivno razsvetljena na razdaljo preko 300 metrov. Strokovnjaki, v prvi vrsti pa seveda strojevodje, so izjavili, da bi taka razsvetljava preprečila večino nezgod in nesreč.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, TELEFON 41-79
Veseloigro
Njeni ljubimci
z Oly v. Flint, A. Schönhalss in Hans Moser predvajamo v soboto, nedeljo in ponedeljek. — V dopolnilo barvan film
V kraljestvu sanj
in Paramountov žurnal.
Sokol! Poseeajte in podprajte sokolski kino!
Prihodnji spored:
Križev pot ljubezni

* **Požar ki bo trajal nekaj tednov.** Ko je v Češkem selu pri Petrinji velika parna žaga opustila svoj obrat, so ostali tam veliki skladi žagovine. Neki pastirji so to žagovino po naključju ali pa iz objestnosti podnetili. Na površini je žagovina še precej močnejša s plameni zorela, zdaj pa se ogenj širi v globočini skladov. Ta požar ne povzroča nevarnosti, ker ni plamenov, žerjavice pa bo še dovolj za nekaj tednov.

* **Izlet v Logarsko dolino organizirajo za nedeljo 7. avgusta** Udrženje železniških uradnikov v Ljubljani. Predvideni so izleti v Logarsko dolino, na Okraščah in Kamniško sedlo. Cena avtobusa in prehrani 70 din. Izleta se lahko udeležijo vsakdo, prijave se sprejemajo v pisarni Udrženja, Masarykova cesta, hotel Metropol, najkasneje do konca t. m.

* **Izlet k motoekskluzivnim dirkam na Jeversko** dne 17. t. m. priredi Zveza za tujski promet. Informacije in prijave sprejemajo bilietarnice Putnika.

Iz Ljubljane

u— **Poziv ljubljanskega župana na mariborsko proslavo.** Z letošnjim Mariborskim tednom je, kakor znano, združena proslava 20letnice Jugoslavije. Od 6. do 15. avgusta se vrši v Mariboru kulturna razstava. V nedeljo 14. avgusta pa bo prirejen velik narodni tabor. V Mariboru sarem se je sestavil poseben odbor za proslavo, ki prav pridno vrši vse priprave. Nedavno je izdal mariborski župan oklic. Temu pozivu se je sedaj pridružil tudi ljubljanski župan, ki priporoča vsemu prebivalstvu Ljubljane, da se posebno narodnega tabora 14. avgusta v Mariboru udeleži v čim večjem številu ter skupno s prebivalstvom naših severnih obojnih krajev manifestira za Jugoslavijo.

Bolečo rudečico, ki Vam jo je povzročilo solnce, Vam izpremeni Tschamba Fii v prožno rujavo polt. Drogerija Gregorič dr. s o. s. Ljubljana, Prešernova 5.

u— **Članstvu Električne zadruge za Spodnjo in Zgornjo Šiško.** Prekinjeni občni zbor dne 3. t. m. se je nadaljeval v nedeljo 17. t. m. točno ob 9. dopoldne v telovadnici osnovne šole na Gasilski cesti in sicer brez običajnega polturnega čakanja. Zadržniki! Zavedajte se važnosti tega občnega zbora: na dnevnem redu je tudi točka o razdružitvi zadruge. Zato udeležite se ga do polnočnega časa, in odločite sami o bodoči usodi svoje zadruge. Prinesite s seboj svoje zadržne knjižice. Pooblastila veljajo le, če so predložena v pisarni Električne zadruge do danes do 9. ure. Pridite na občni zbor že pred 9. uro!

u— **Še je čas, da se javite za lepo potovanje v Dolomite, Monakovo in Grossglockner v izletni pisarni M. Okorn.** Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice!

Tajinstveni zločini v senci milijonskega mesta! George Murphy in Rita Johnson
v dovršeni kriminalni filmski drami
Vampir Londona
KINO MATICA ob 16., 19.15 in 21.15 — TELEFON 21-24.

u— **Ob 20letnici tragične smrti carja Nikolaja II.** in njegove rodbine priredijo ruske organizacije v Ljubljani v nedeljo 17. t. m. ob 20. v prostorih bivšega hotela Tivolija spominsko svečanost. Komemorativni govor bo imel univ. prof. dr. Aleksander Bilimović. Vstop je prost. Ob 11. dopoldne istega dne bo v pravoslavni cerkvi parastos za blagopokojnim ruskim carjem.

u— **II. mestni otroški vrtec** je bil doslej nastanjen v pritličju Dolenčeve hiše v Cerkvenih ulici št. 2. Najeminska pogodba pa je potekla s 1. julijem t. l. Ta vrtec, ki se je tedni izselil in so šolske klopi prepeljali v šolo na Čojzovem grabnu, je namenjen za otročiče nad štirim letom iz Trnovsko-krakoveškega okraja. V istih prostorih je mestna občina ljubljanska oddajala sobo tudi pevskemu društvu Krakovo-Trnovo, ki je imelo tod svoje pevske vaje. Kje bo nastanjen drugi mestni otroški vrtec, še ni znano.

Dr. JEŠE

ordinira do preklica samo ob sobotah od 10—1 ure in od 3—4. ure.

u— **Igralska skupina »Slovenska scena mladih«** prične s študijem, in sicer pod novim umetniškim vodstvom 1. avgusta. Vse cenjene interese, ki žele sodelovati v skupini prosimo, da se do 1. avgusta osebnostno ali pisмено javijo na naslov: Uprava »Slovenske scene mladih«, Ljubljana VII, Podmilščakova 39. (Javite se lahko od 6. do 7. ure zvečer).

u— **Velika pega na soncu,** ki je vzšla 8. t. m., se je razširila v eno najmočnejših v tekočem letu. Ima okoli 70 jeder in por Poleg te pege je na sončni površini še ena, sicer razsežnejša v dolžino, a mnogo ožja skupina peg, ter še 5 drugih majhnih skupin peg in por. Velika pega je šla včeraj čez sončno sredino. — Pavel Kunaver.

Izlet v Švico od 14.—23. VIII. — Okorn!
V Rim—Napoli — od 17. IX. — 2. X. Okorn!

u— **Smrt Mateja Radonića** še ni pojasnjena. Včeraj smo poročali o nenavadnem samomoru, ki ga je izvršil 27letni slušatelj zagrebške poljedelske visoke šole Mate Radonić iz Pleternice pri Slavonski Pože, ki po koleti tovornega avtomobila na Bleiweisovi cesti. Preiskava, ki jo je uvedla policijska uprava, doslej še ni mogla ugotoviti tehničnih podrobnosti, kajaki si je mladi študent v tako tragičnih okoliščinah poiskal smrt. Šofer je pri zaslišanju izpovedal, da je v trenutku, ko se mu je Radonić vrzel pod kolesa, vozil le s hitrostjo 15 do 20 km na uro, a nimogel preprečiti nesreče — s tako silovito brzino se je ves do godek odigral. Pri mrtvecu so našli listino z raznimi legitimacijami, hranilno knjižico Poštne hranilnice z vlogo 50 din in pa vozni listek od Zagreba do Ljubljane, datiran s 13. julijem. Kje je nesrečni kandidat smrti prebil noč od 13. do 14., je doslej ostalo neznanost. Zanimivo pa je, kako je Radonić tik pred dejanjem napovedal svoj samomor. Malo po 14. je v četrtki na Cankarjevem nabrežju naletel na sopotno dohodarstvo nega paznika Mjo Jensterletova in ji mimogrede stisnil v roke kose popisane papirja, ne da bi kaj pravega pripomnil. Z listka se je dalo razbrati, da namerala fant obupen korak po krivdi neke družine v Zagreb. Jensterletova je listek nato izročila stražniku pred magistratom, a ta kajpak ni vedel, kaj početi z njim. Iz papirjev, ki so jih pri Radoniću našli, je razvidno tudi, da se je nekaj časa zdravil za tuberkulozo, in ni izključeno, da ga je prav bolezen pogonjala v smrt.

u— **Roparski napad na Gradu.** Te dni se je mudil v Ljubljani nekaj nakupovalec kož iz Komende, in ko je končal svoje poslovne opravke, si je hotel zvečer privoščiti malo zabave. V neki kavarni sredi mesta se je dal zamamiti od družine, v kateri sta bila dva mlada fanta, vsak z dekletom dvomiljeva namena. Komaj je družina dobro navezala stike z deželanom, je odšla iz lokala. Kmalu se je za njimi odpravil tudi nakupovalec, a v temj je na cesti naenkrat pristopil k njemu eden izmed fantov in ga povabil s seboj na Grad, češ da utegne tam kaj vselega doživeti. Tako so vsi skupaj odšli proti Osojam, kjer sta se fanta z enim dekletom odstranila in pustila Gorenjca z drugim dekletom za nekaj trenutkov samega. Malo za tem pa je iz teme planil eden izmed obeh kavalirjev in zagrozil nesrečnemu zapeljancu: Roke kvišku — denar ali smrt! Siromak, ki je imel okrog 1500 din s seboj, se je postavil po robu, a napadalec ga je podrl na tla in se začel ruvati z njim, da bi mu iztrgal denar. Na srečo pa je vik in krik zašel stražnik, ki je potuljiral malo niže, in se podvizal v treg. Dekletki staj bil medtem že pobegnili, z njima tudi tovariš napadalec, tega pa je stražnik ulel še sredi borbe in ga odvedel s seboj. Na policiji so v njem spoznali 18-letnega Petra Z. z Vodovodne ceste. Na kriminalnem oddelku zavezo preiskujejo, da doženejo identiteto obeh deklet in Petrovega pajdaša.

u— **Drevi bo vrtni koncert** v kavarni Tabor.

Iz Celja

u— **Sresko načelstvo v Celju** razpisuje prvo javno pisмено ponudbeno licitacijo za zgradnjo dveh propustov na zasebni cesti v Konjicah. Licitacija bo v soboto 23. t. m. v pisarni tehničnega razdelka sreskega načelstva v Celju v sobi št. 16. Proračun znaša 28.134 din.

u— **Vsi dijaki-rekruti,** ki žele v tem letu nastopiti vojaško službo, se ponovno opozarjajo, da je skrajni rok za vložitve prošnje do konca julija. Prošnjo je treba vložiti pri komandi pristojnega vojaškega okrožja.

u— **Umrla je v četrtki** v Gledalški ulici 9 v starosti 80 let dr. Marija Topolovškova, mati soproge krojaškega mojstra g. Antona Oražma. Pogreb bo jutri ob 17. iz mrtvačnice na mestnem pokopališču. Blagi gospe bodi ohranjen lep spomin, svojem naše iskreno sožalje!

u— **Zrtev napadalec.** V četrtki ponoči so neznan moški napadli 42-letnega rudarja Antona Čonča iz Brodnje pri Laškem in ga z udarci z lesenim drogom močno poškodovali po levi strani rebra. Čonča so oddali v bolnišnico.

u— **Pri padcu s skale** mu je počila lobanja. V kamnolomu posestnika Josipa Laznika v Strančah pri Konjicah se je v četrtek popoldne težko ponesrečil 17-letni delavec Stefan Javornik iz Stranice. Ko je delal visoko na skali, je nenadno omahnil in strmoglavil v globočino. Pri padcu mu je počila lobanja, dobil je tudi druge poškodbe po telesu in pretres možganov. Prepeljali so ga z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico.

KINO UNION. — Oglejte si prelep film v češkem jeziku »PATER VOJTEH«.

Iz Maribora

u— **Popravila v vojašnici vojvode Mišića.** Dne 20. t. m. bo ob 11. v vojašnici vojvode Mišića v Mariboru, objekt III, soba 54, prva neposredna ustmena licitacija za popravilo stražnega zleba na objektu I. Pogoji so razvidni v vojašnici vojvode Mišića.

u— **S črešnje padel in se ubil.** Na Veliki je doletela rodbina posestnika J. Kocbeka huda nesreča. 12letni sin Franček se je povzpela na črešnjo. Ko je bil že skoraj na vrhu, je nesrečni fantek izgubil ravnotežje, padel z drevesa in obeljal mrtev. Tragična smrt fanta je zbudila po vsej okolici globoko sočutje.

u— **Čiščenje v betnavski »džungli«** so izvedli v teku včerašnjega dopoldneva orožniki in aretirali več sumljivih žensk.

u— **Zlat prstan iz dupleškega razbojništva** pri Šterlekovih, je prodajal nek Karel R. po Teznem. Orožniki so ga aretirali in je Karel R. pri zaslišanju zatrjeval, da je kupil prstan od neznanca.

u— **Ribiški trg.** Na včerašnjem ribjem trgu je bilo malo morskih rib. Orade so prodajali po 36, gircice po 10—14, ciple po 18, borbone po 24. Od sladkovodnih rib so prodajali mreene po 15, kline po 12 din za kg.

Iz Jesenic

u— **Zvočni kino** Radio predvaja danes in nedeljo ob 20.30 (v nedeljo ob 15. uri) samo ob slabem vremenu) krasen vefilm »Pesem zadnjega kočijaža« (Dunajski zvoki). Med dodatki tudi Paramountov zvočni tednik. Sledi: Mister Dolan in Dunaju.

Iz Trbovelj

u— **Sokolski družinji večer** je priredil v sredo zvečer Sokol, da pozdravi brate in sestre, vrnivše se vsesokolskega izleta v Pragi. Po prisrčnih pozdravnih besedah staroste br. Jesiha je sokolska godba zaigrala sokolsko in državno himno. Sledilo je izredno zanimivo predavanje prosvetarja br. Pahorja, ki nam je v živih besedah orisal vse zanimivosti praških iz letnih prireditvev. Nanizal nam je celo vrsto pestrih slik o potovanju, navdušenih sprejemih, telovadnih dneih in poudaril, da so naši izletniki s slovenskega severa ponesli neizbrisane vtise, o bratki vzajemnosti, široki gostoljubnosti, predvsem pa o silnem razmahu sokolske ideje, ki je v naših sroih utrdila jedneno voljo za pospešeno sokolsko delo. Mnogoštevilne ilustracije so krožile od mize do mize in živo predočile ogromni obseg praških telovadnih prireditvev. Podstarosta narodni poslanec dr. Pleškovič je v kratkem govoru podčrtal tesno povezanost češkoslovaškega Sokola z narodnoobrambno in državotvorno idejo, ki pri njih družji vso javnost brez razlike, političnega opredeljenja v eno udarno enoto. Naglasil je, da naj bo tudi pri nas jugoslovenska misel najvišja v vsem javnem ustvarjanju. Pozval je brate in sestre, da z vzpodbudo čeških dni podvojijo sile za širjenje sokolskega prepričanja v naši javnosti. Družabnemu večeru bo na predlog br. Pleškoviča menda sledil Praški večer trboveljskega Sokola, na katerem bo brat Pahor v daljšem predavanju seznanil tudi širše občinstvo z zanimivostmi vsesokolskega izleta. O tem večeru bomo javnost opozorili pravčasno. V nedeljo 17. t. m. se trboveljski Sokol udeležijo javnega telovadnega nastopa Sokola v Zagorju. V znaku sokolske vzajemnosti vabimo trboveljsko članstvo in občinstvo k čim številnejši udeležbi tega izleta.

Iz Zagorja

u— **Naše sokolsko društvo** bo imelo jutri v nedeljo ob pol 16. na lastnem letnem telovadišču pred svojim domom telovadni nastop. V vsem Zastavju je društvo najstarejše, saj bo že čez dve leti praznovalo 50-letnico svojega obstoja. Ogromno delo, ki ga je društvo v tej dobi izvršilo v nacionalnem in kulturnem pogledu, je dokaz nacionalne zavednosti prebivalstva. Pričakujemo, da bodo jutri pihiteli v Zagorje vsi prijatelji sokolstva, da z nami manifestirajo za sokolsko idejo ter se navdušijo za delo v bodočnosti.

u— **Huda nesreča pri delu.** Ko je kurjač rudniških apnenic Anton Dnovšek malo pred zaključkom nočne službe odprl peč, da bi nametal novega premoga, je puhnili iz peči plamen, da je bil Dnovšek v hipu v ognju. Po životu je dobil hude opekline in le po srečnem naključju je še glavo pravčasno umaknil. Služba pri apneniških pečeh je težka in nevarna ter zahteva največjo previdnost.

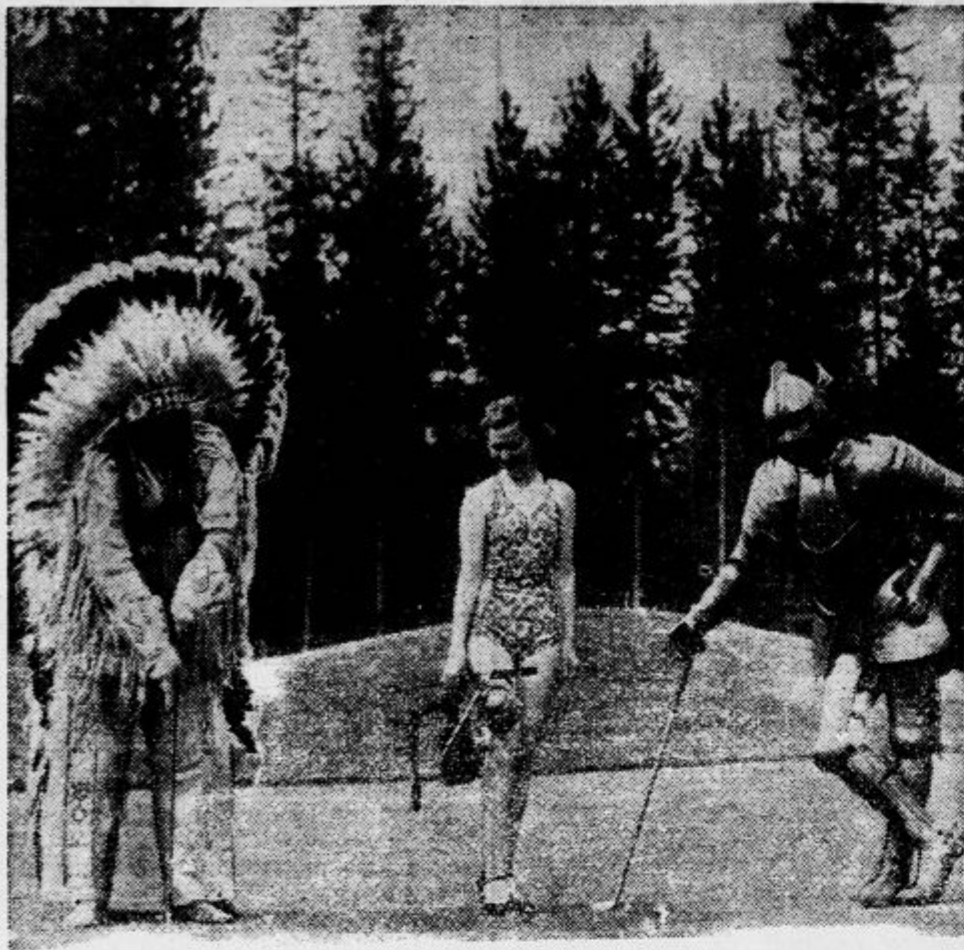
Iz Ptuja

u— **Ab solventi srednje tehnične šole** na poti »Kozj Ptuj«. V četrtek zvečer so pripeli v Ptuj z velikim Putnikovim avtomobusom utrujeni, a vendar veselo razpoloženi letošnji absolventi ljubljanske srednje tehnične šole. Napravili so bili ekskurzijo na Dunaj, Budjovjovec, Pizzen, Praga, Brno, Zlin, Bratislava, Budimpešto in se vračali po deset dnevnom potovanju skozi Ptuj v Ljubljano. Vodila sta jih inž. Kregar in prof. Jaklič.

u— **Čigava je ura?** Mlad fant iz okolice je nedavno našel ob Ljubljani zapusteno uro znamke »Doxa« in jo prodal. To so izvedli orožniki na Bregu in so uro zaplenili. Ura zdaj čaka lastnika na orožniški postaji.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

Golf v Ameriki

V Ranfuu (Kanada) so si privoščili gostje partijo golfa v takšnih-le kostumih

Gora iz nikla

Sreča v Petsamu na Finskem

L. 1931. so finški geologi v severni Finski odkrili niklovo rudo in od tedaj so iskali kakšnih večjih nahajališč. Vlada pa se ni mogla odločiti, da bi to rudo pridobivala z državnimi sredstvi in je koncesijo podelila rajši kanadskemu trustu nikla in angleški družbi »The Mount Nickel Cie. Ltd.« za štirideset let.

Kot glavno ležišče nikla so ugotovili goro Kaulantunturi, do katere so zgradili 27 km dolgo avtomobilsko cesto. Raziskave so pokazale, da mora biti tam najmanj 3 do 4 milijone ton rude. Ker je ležišče

bolj ob vrhu, so na tem vrhu izkopali z betonom obložen rov navpično navzdol in drugega poševno navzgor.

Rudo bodo predelovali v Petsamu ob omenjeni gori. Vlada je že dala dovoljenje za zgraditev električne centrale in pridobivanje nikla se prične po vsej priliki leta 1940. Po začasnih računih bodo pet-samski rudniki nikla izkoriščali lahko 25 let. Že sedaj so razen inženirjev in arhitektov spravili v delo 450 delavcev, ko se obrat odpre, pa se bo to število potrojilo. Petsamo se bo zelo povečal in sklenjeno je bilo, da dobi tudi posebno pristanišče.

Sleparstvo z zavarovalninami

Deset zavarovalnih družb je izgubilo vsako leto tri milijone dolarjev

V New Yorku so odkrili senzacionalno sleparstvo z zavarovalninami, pri katerem je deset vodilnih zavarovalnih družb vsako leto izgubilo okrog 3 milijone dolarjev. Državni tožilec je obtožil sedaj 39 oseb, med njimi deset zdravnikov, tri odvjetnike in 14 zavarovalcev, zavojo zlorabe pošte v sleparske namene.

Triak teh sleparjev je bil precej pre-

prost, zavarovalci so simulirali bolezen in družbe so plačevale odškodnino. Nekd odvjetnik je izjavil, da imajo oblasti v rokah neoporečne dokaze za krivdo okrivljencev, ker so na skrivaj prisluškovali njegovim telefonskim razgovorom in so njih pogovore posnemale na tisoče (?) gramofonskih plošč. Če je vse to res, potem je samo čudno, da je mogla stvar trpeti toliko let in da je bilo toliko škode.

Žalosten konec gasilne vaje

V Coimbra na Portugalskem so imeli gasilno vajo, za katero so zgradili trinadstropno ogrodje s starim, izsušenim lesenim pročeljem. Iz tega ogrodja naj bi gasilci rešili nekoliko dekčkov.

Ogrodje pa so zažgali prežgodaj. Preden je prispela prva brzgalna, je bilo že vse v plamenu. Od dekčkov, ki so v smrti strahu poskakali na cesto, jih je deset našlo smrt, pet pa jih je bilo hudo poškodovanih. Nepričakovana požarna katastrofa je med gledalci povzročila paniko, ki je prav tako zahtevala številne težke poškodbe. Notranji minister je poveril posebno komisijo s preiskavo.

Smrt industrijca Kirchdorfa

Na svojem imenju v Streithofu pri Mülheimu je umrl v 91. letu svoje dobe nemški industrijec Emil Kirchdorf, ki je bil poleg pokojnega Huga Stinnesa in Augusta Tiessena najbolj znan rudniški podjetnik v Porurju. Udeležen je bil zlasti v sindikatih za premog. Kirchdorf je bil eden izmed prvih nemških denarnih močnikov, ki so podprli narodno socialistično stranko, ko je bila še nezmatna politična frakcija. Zato mu je kancelar Hitler ob letošnji 91. letnici osebno čestital.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

S praškega vsesokolskega zleta

Levo: Prvi podpredsednik SSKJ br. E. Gangl, govori pred mikrofonom — Desno: Dunajski Sokoli nesejo v sprejemu državne zastavo Nemčije, ob strani pa korakajo policisti

Nevarno žvečenje rastlin

Na sprehodih lahko pogostoma opazimo odrasle in otroke, ki imajo v ustih travno bilko, cvetlico ali druge rastlinske dele. To žvečijo ljudje, ne da bi se zavedali, kako velika nevarnost jim preti.

Če te rastline namreč niso baš strupene, vendar pa je nevaren prah, ki se jih vedno drži. Delci prahu se zmešajo s slino in dajejo zelo ugodno redivo glivicam, ki so skrajno nevarne. Iz tega razloga bi bilo treba posebno otrokom prepovedati, da bi jemali bilke, liste ali cvetlice v usta in če so pri sprehodih nabirali rastline, si morajo doma najprvo temeljito umiti roke, preden sežejo po kruhu in drugih jedeh.

Malajec poklal svojo družino

Po dolgem službovanju kot britski carinik se je neki Malajec po imenu Lemen s svojo družino, ženo, ki je bila po rodu Angležinja, in tremi otroki naselil v Worthingu na Angleškem. Tam so ga našli v kuhinji mrtvega. Zastrupil se je bil s pilinom.

V spalnici so našli trupla žene in obeh sinov, dočim je ležal v drugi sobi mrtve tretji otrok, deklica, ki ji je bilo bodalo še zasačeno v prsa. Oblasti so zvedele za dotični zločin iz pisma, ki ga je bil Lemen sam na večer te krvave drame prinesel svojemu svaku in ki ga je ta odprti šele naslednje jutro, ko je bilo že vse prepozno, da bi se mogla nesreča preprečiti.

Slikar in model

V Budimpešti je nedavno umrl slikar Bertold Karlowitzky, ki je dosegel starost 80 let. Ko so odprli njegovo oporoko, so videli, da je zapustil vse svoje premoženje in 30 dragocenih slik svoji 20letni modelki Itoni Kissevi. Slikar je bil rojen v Munkačevu.

Železna garda zaprta v samostanih

Nekaj članov »Železne garde«, rumunske strahovalne organizacije, je dala rumunska vlada zapreti v samostane. Med temi interniranci so tudi štiri ženske, ki so jih zaprli v samostan »Sumeana«, oddaljen 100 km od Bukareste.

Strelna ubija

Med neviht je udarila v neko kmečko hišo v vasi Szemlek strela. Ošinila je kmeto in njegovo ženo do nezvesti, njune tri otroke pa je ubila.

Ječa za koruzništvo

Finskemu parlamentu v Helsinkih je predložil zakon, ki predvideva za koruzništvo (konkubinat) posebno zaporniško kazeno. Na Finskem živi kakšnih 8 do 9 tisoč parov v izvenbračni skupnosti.

Nasad na ladji

Krompir in vino ladijskega izvora ...

V manchesterskem pristanišču je zasedran že nad leto dni španski parnik »Bartol«. Britske oblasti ga zadržujejo, ker še vedno ni pojasnjeno vprašanje, katera izmed obeh španskih strank je prav za prav njegova lastnica.

Posadka se je vdala v svojo usodo in je med tem ves ladijski krov spremenila v vrt. Tla tega vrta sestojijo iz plasti žindre in iz plasti dobre vrtnje zemlje na njej. V to zemljo so vsadili krompir in zelje.

Obiskovalci tega nenavadnega vrta se čudijo, da se je krompir že davno razvezel. Kapitan je izjavil s humorjem, ki ga zna angleški tisk dobro ceniti, da name-rava preiti tudi na saditev oljk in trt, če mu parnika kmalu ne bodo izpustili. Potem bo povabil ne samo svojih španskih tovarišev, temveč tudi zastopnike britske pristaniške oblasti na slavnostno pojedino, na kateri bodo servirali v domačem olju prazen krompir in vino iz lastnega ladijskega vinograda ...

Hude poplave na Poljskem
Razsežna zemljišča pod vodo — Uničena žetev

Poljska ima že kakšen teden dni silne ralive, ki jim ni konca in ki so deželo pred Karpati spravili v zelo nevaren položaj. Skoraj vse reke so se razlile čez svoje struge in posebno Donajec je v ozemlju okoli Novega Sandca preplaval ogromne površine.

Predmestja tega kraja so morali izprazniti in mnogi kmetje so morali v vsej naglici zapustiti svoje domove ter se rešiti v višje ležeče kraje. Podobno je z drugimi pritoki Visele v južni Poljski. Zavojo

poplav je postal avtobusni promet v tem predelu, ki ga obiskuje mnogo turistov, popolnoma nemogoč. Če bo deževje še trajalo, za kar pa govore vsa znamenja, tedaj lahko nastane katastrofa z nedoglednimi posledicami. Že sedaj je smatrati večji del žetve za uničen.

Istočasno se je ozračje izredno ohladilo in Tatra je kakor naše planine te dni zasnježena. A tudi srednjegorje je pod snežno odejo. Materialna škoda je velikan-ska.

„Obilič“ v Parizu

Akademski pevski zbor iz Beograda »Obilič« je te dni obiskal Pariz, kjer se je poklonil pred spomenikom kralja Aleksandra I. (slika)

Kratkočasno sončenje

Američanke s silhuetami izvoljencev na koži

Kdor ima navado, da se cvre po cele ure na soncu, se mora po sili dolgočasiti. Da bi se tega dolgočasnja izognile, so mlade dame na kalifornijskih peščinah izmislile novo zabavo. Sonce silijo, da jim ne daje samo enakomerne, rjave barve kože, temveč da jim vžiga v te kože tudi vsakovrstne siluete.

To se dogaja brez bolečin. Na hrbet, roko ali nogo, sploh kamor koli na golo mesto telesa, si lepijo te dame gumirane šablone na kožo in ko jih po primernem času odstranijo, so videti mesta pod njimi svetlejša nego ostala koža. Podoba šablone je bolj ali manj ostra in vidna.

Začelo se je z zvezdami, monogrami, ornamentami itd., sedaj vidiš na kožah že siluete izvoljencev teh dam. Takšne risbe na hrbtu ali nogi si dovoljujejo seveda

le lepoticke, ki so popolnoma prepričane v zvestobi svojih izvoljencev.

Nekatere kopalkke, ki hočejo zbuditi pozornost za vsako ceno, so v tem področju dosegle nenavadno spretnost. Silhuetam dajejo n. pr. različne odtenke s tem, da izpostavljajo določene dele slike datj časa sončnim žarkom, druge dele pa manj. Na ta način sončna kopel seveda ne mora biti dolgočasna.

Naraščanje Gdynje

Poljsko pristanišče Gdynja je imelo letos 1. julija 119.541 prebivalcev. Če pomislimo, da je bila Gdynja še pred leti neznatna ribiška vas, priča število njene današnjega prebivalstva, da se Poljska prav krepko razvija v obmorsko državo.

Vedno v stiku z domovino!

Letalec Hughes govori s francoskega letališča Le Bourget v mikrofoni. Njegov pogovor so oddajali v Ameriki

Kaj vse zavarujejo...

Angleški telovadni učitelj Charles Abbas, ki se ponaša z naslovom »najlepše razčeneženo moča na svetu«, se je zavaroval za 400.000 funtov za primer, da bi se mu telesne mere v naslednjih petih letih spremenile.

Neko angleško podjetje je zavarovalo možgane nekega svojega strokovnjaka za 100.000 funtov.

Neka francoska igralka se je zavarovala za primer, da bi ji na neki vožnji čez ocean z dragulji okrašen klobuk srčkal v morje.

Neka Američanka se je zavarovala za primer, da bi jo na krovu nekega prekomornika zgovorna voditeljica neke verske sekte sprobrnila k svoji veri.

Nekaj igralcev golfa se je v Novi Zelandiji zavarovalo za primer, da bi izgubili neko igro, zavojo katere je bil v svojem klubu sklenil visoko stavo.

Neka ameriška filmska igralka je za milijon dolarjev zavarovala svoj južni naglas ...

Pred letom dni so zavarovali celo umetno zobovje za 200.000 dolarjev. Sicer je bilo to zobovje ameriškega narodnega junaka, Georgea Washingtona.

V teh dneh pa so sklenili zavarovalno pogodbo zavoljo stroškov, ki bi nastali, če bi znamenito pošast iz Loch Nessa uje-li živo.

To niso izmišljotine, temveč smo podali le nekatere primerov iz vsakdanje praxe londonskih Lloydsov.

A NEKDOTA

Voltaire je imel navado, da je vračal izposojene knjige šele po dolgem času in po neštetihi opominih. Ko ga je nekoč prijatelj spomnil, da ima že dolgo njegovo knjigo, mu je Voltaire dejal: »Zaradi pomanjkanja časa doslej nisem mogel prebrati knjige. Vzemite si jo torej domov, pa mi jo pozneje zopet prinesite za nedoločen čas.«

VSAK DAN ENA

»Zelo obžalujem, toda bolniške strežnice zdaj ne smem motiti ...«

Kulturni pregled

Kulturni utrinki iz češkoslovaških mest Pri sudetskimi Nemcih

Aš, Cheb Chomotov Duchov, pa Marian-
ské Lázně, Karlovy Vary, Teplice-Canov,
Liberec — vsi ti kraji so bili v poslednjih dveh
mesecih nešteto krat imenovani Evropski in
izvenevropski listi so se na široko razpisali
in prinašali članke ter slike iz obmejnih
češkoslovaških mest, ves svet se je hipoma
zainteresiral za tako zvano sudetsko vpra-
šanje, ki je danes zavoljo svoje problema-
tične podlage še vedno tako nejasno kakor
je bilo v času, ko je Henlein postavil znan-
i karlovarski program. V teh dneh smo
premoglokrat slišali, kako silno da so ba-
je Nemci v češkoslovaški republiko zapo-
stavljani tudi kulturno. Zato bo nas ne-
dvomno zanimalo, kako je z možnostmi nji-
hovega kulturnega življenja.

Po najnovejši uradni statistiki imajo
Nemci 27,29% vseh otroških vrtov, 21,28%
vseh ljudskih šol, 21,70% meščanskih,
20,88% srednjih in učiteljskih šol, 25% pe-
dagogskih akademij (1), 25% trgovskih aka-
demij, 27,30% trgovskih šol, 40% trg. te-
čajev, 39,3% industrijskih in specialnih šol,
28,40% šol za ženske poklice, 23,87% obrt-
nih, 19,69% višjih in 10,70% nižjih gospo-
darskih šol, 25% univerz (1 v Pragi), 40%
tehničnih visokih šol (2), 25% konservato-
rijev (1) in 7,1% tečajev za otroške vrtnari-
ce. Že iz procentualnega razmerja (Nemci v
ČSR je okrog 20%) je razvidno, da šte-
vilo šol v vseh primerih razen v zadnjem
presegu 20% in da o kakem zapostavljanju
glede šolstva ni niti govora, marveč obrat-
no: imajo več kakor jim gre proporcional-
no. Še določnejše prikazuje nemško šol-
stvo v ČSR pregledi povprečnega števila
razredov in učencev, ki prikaže, da je v če-
škoslovaških šolah relativno manj razredov
in več učencev kot v nemških; seveda je
tako stanje za nemško šolstvo povprečno
ugodnejše kot za češkoslovaško.

V interesu vsedržavnega kulturnega na-
predka je umljivo, da je bila in je načelna
pedagoško-nazorska smer vsega šolstva v
ČSR in ista ne glede na narodnosti, da pa se
je kajpada diferenciala po posebnih
prilikah, ki jih mora povsed upoštevati
smotno pedagoško dejstvo. Zato je
ena najklopljivih točk sudetskega problema
rešitev vprašanja bodoče načelne usme-
ritve šolstva kot enega najpomembnejših
ter najmočnejših vzgojnih činiteljev v raz-
vijanju koristnega državljanja. Henleinov-
ska stranka namreč zahteva totalitarni sistem
v vsem kulturnem življenju, torej tudi v šol-
skem — po vzorcu današnje nemške nacio-
nalno socialistične ideologije. Praktično se
zdi to v demokratični ČSR neizvedljivo; ni
možna, da bi se v državi, v kateri je vse
kulturno gibanje osnovano na najširši de-
mokratični podlagi, mogel poleg demokra-
tičnega še uvesti tudi totalitarni princip,
kajti svoji ideološki smeri dosledna in zve-
sta češkoslovaška republika demokratičnega
principa ne bo opustila, niti ne bo mogla
poleg njega dovoljevati lastnemu porastu
škodljivega totalitarizma. Vse doslej je ce-
lotno šolstvo kakor kulturno življenje vobče
gledano načelno demokratično, ter je na tej
podlagi tudi na vsem ozemlju, kjer žive
češkoslovaški Nemci, izredno napredovalo
in izkazalo vseskozi pozitivne dosežke.
Ekvivalentno se mu priključuje tudi zven
šolsko prosvetno delovanje: danes imajo
Nemci v republiku 3570 javnih knjižnic; v
vsakem okraju z več kot 2000 prebivalci
delujejo okrajni prosvetni zbori kot avto-
nomne pa od države finančno podprte
organizacije; prav tako imajo na razpolago
visoko število tečajev najrazličnejših strok,
večerne ljudske visoke šole, kmetijske šole
in podobne ustanove. Neustano se usta-
navljajo nove šole vseh tipov, ki v celoti
in postopoma ustrezajo izobražbenim po-
trebam nemškega ljudstva. Tudi ostalo pro-
svetno dejstvo je popolna svoboda: Nemci
imajo svoja pevka društva, lastne
mladinske kulturne in politične organiza-
cije, nemoteno se izvijajo in sodelujejo v
stavbi lastne kulture, ki so jo ologatili ve-
liki tvorci Rike, Gustav Mahler, Mendel
in vrsta drugih. Ta dejstva kažejo pač do-
volj prepričljivo, da imajo v ČSR živeči
Nemci na razpolago vsa svoja kulturne-
na razvoja potrebna sredstva. V njihovem
doslednem kulturnem življenju so se udelež-
stvali vse nemške aktivistične stranke: agra-
reji, krščanski socialisti in socialni de-
mokrati. Danes pa so prvi in drugi prešli
v henleinovski politični tabor ter v njem in
znim predstavljajo ostro nasprotje nemškimi
socialnim demokratom. Že ta umetno skon-
struirana dvojnost čeprav procentualno in
dovolj znanih ozirov neenakomerna, zahte-
va dvojno nazorsko, diametralno nasprotno
usmeritev, od katerega vsaka bo hotela v
svojem kulturnem, političnem in gospodar-
skem delovanju svobodno uveljavljati last-
na načela.

Slika nemških kulturnih sredstev veča-
jo se gledališča in radio. Stalna nemška
gledališča so v Jabloncu, Ustih nad Labo,
Liberecu, ki je poleg Teplice-Canova že od
nekaj časa najrazličnejših kulturnih središč
češkoslov. nemškega življa v Opavi, Pragi in
Brnu. Efekt znan ga brnskega gledališkega
konflikta je ta, da so brnski Nemci, ki
jih ni niti celih 20% vsega prebivalstva,
dobil hipoma kar dvoje gledališč: »demo-
kratiško« in »ljudsko« »demokratiško«
in »völkische« (Bühne); kajpada je zadnje
usmerjeno po henleinovskih, se pravi, na-
cionalističnih principih. Prav tako so se
»vistosmerila« menda vsa ostala
nemška gledališča razen praškega, ki je
ostalo nevtrarno v spoznanju, da politika
in umetnost nimata praktično nič skup-
nega. Nadalje so sezonska gledališča n. pr.
v Marianških, Františkovih Láznih,
Karlovih Varih, pa v gostovanju nemških
gledališč v Olomoucu in drugje.

Gledališko življenje je bilo ves čas do le-
tošnjega aprila enako kakor življenje vseh
ostalih prosvetnih institucij zelo razgiba-
no, politično neodvisno in na visoki kva-
litetni stopnji; uvajanje političnih načel
pa bo kulturni češkoslovaški Nemci ne-
dvomno škodovali. Uporabljaj naziv če-
škoslovaški Nemci, ki je pravilnejši kot
»sudetski«, »Sudetendeutsche« se čsl. Nemci
nazivajo šele od prevrata dalje. Po raz-
lagi R. Mucha izvira ime »Sudet« iz in-
doevropskega temelja »sude«, ta pa dalje
iz korena »sue« (svinja, merjasec), kar
odgovarja latinski besedi »su« = istega
pomena in nemškemu izrazu »Sauer« iz sta-
rejšega »su« = svinja. Sudetsko pogorje,
ki se danes naziva Krušne gore, kakor se
je nazivalo že za Karla Velikega 1.805,

torej po izvoru pomenja »svinako pogor-
je«. Poleg omenjenih ustanov pa imajo
čsl. Nemci že od 1. 1926 kar tri svoje ra-
dio-oddajne postaje: v Pragi, Brnu in Mo-
ravski Ostravi; praško postajo je pred
nedavnim nadomestila melniška, ki je za-
radi organiziranega bojkota heinleinov-
ske stranke postala znana tudi izven mej
republike.

Podani pregled naj zadošča občemu
vpogledu v kulturno gibanje čsl. Nemcev,
ki kažejo izdatno izobrazbenost zlasti v
industrijskem pogledu, saj živijo v indu-
strijsko najmodernejšem ozemlju češkoslo-
vaške republike. Češkoslovaška republika
jim je takoj po osvoboditvi zagotovila
svobodo duha, narodnostne in konfesional-
ne opredelitve, gospodarskega in social-
nega dviga; zato se je že pred vojno ak-
tivno prosvetno gibanje tudi po vojni pra-
vilo in uspešno nadaljevalo ter s stop-
njevalo. Kljub najnovejši psihozi je ven-
darle kaj lahko razbrati vest ta porast.
Širino svojih kulturnih koncepcij čsl. Nemci
sami priznavajo; zato jim je na vpra-
šanje po utemeljitvi neutemeljenih kul-
turnoavtonomističnih zahtev edini, pa do-
volj značilni odgovor ta, da želijo vse, do-
sledno demokratično urejene kulturne mož-
nosti preusmeriti v smislu svojega prizna-
nja in soglasja s karlovarskim progra-
mom. Trenutne kulturne zahteve čsl. Nemci
bodo seveda pozitivno rešljive le, ako
bosta obe strani brez motenja in vmeša-
vanja vnanjih činiteljev pokazali toliko
pripravljenosti in dobre volje, kakor je to
ena stran, namreč češkoslovaška vlada,
že pokazala in dokazala.

Pa bodi rešitev označenega problema
pozitivna ali negativna: vpogled v stvar-
ne statistike in v vse dosedanje kulturno
dejstvo v Nemcih v ČSR objektivno
prepričuje, da so v kulturnem pogledu po-
vsem samostojni in svobodni, ter od stra-
ni države deležni prav tolikih prizadevanj,
kakor čehi in Slovaki ter manjšine če-
škoslovaške republike. V duhu Masaryko-
ve ideologije njihovo kulturno življenje ni
poznalo in ne pozna meja med narodno-
stmi in manjšinami. Potencialno se je iz-
redno visoko in se izvijala v najsvobod-
nejših možnostih, takšnih in tolikšnih, ki
utegnejo včasih koga zapeljati zaradi ne-
razumevanja in nepravilnega vrednote-
nja na zmotne poti. Vprava višina in šir-
ina kulturnega razvoja čsl. Nemcev pa
kaže popolno nerazumljivost hipnih nji-
hovih zahtev ter jih ovrha, kajti pravil-
no gibanje se maksima ni moglo še
dopolnjevati, niti preusmerjati, če se naj
ohrani ljudstvu ter državi potrebna kva-
litatea in če ne postane eksperimentatorjem sa-
mam. Dr. D. Cvetko

Zapiski

Popravi! V včerajšnjem članku »D. In-
kiostri in P. Loboda« je bil tiskarski škrt
posebno podjeten in je zapustil vrsto ne-
rednih napak, ki jih moramo popraviti. Ta-
k, je v 1. v. 1. odst. pravilno... dolgo
časa dnevna svetloba in prijeten hlad (ne
mrak!). V predzadnjem odst. čitaj:
»Inkiostri ima posebno ostro oko za evli-
ce — in ne samo oko, tudi dušo.« V
zadnjem odst. čitaj: »... neka dela, o
katerih vemo, da so bila spočeta v ljubezni
in veri...« Manjše napake, zlasti pa napa-
ne interpunkcije, ki jih tiskarski škrt sa-
malostno postavila ali izpušča, naj si po-
pravi sam čitatelj!

»Življenje in svete« prinese v prihodnji
(ponedeljski) številki na uvodnem mestu
astronomski članek »Puščava in vesoljstvo«,
dalje aktualna navodila za poletniško hi-
gieno z naslovom »Naš odošitec« in potopis-
no kramljanje dr. Antona Debeljaka
»Mimo Suhe krajine«. Nadaljuje se odlomek
iz romana Rudolfa Kresala »Student Ste-
fan«, inž. J. Rustia pa je zastopal s član-
kom »Mlet-jezero (eden najlepših kotičkov
našega primorja)«. Izmed ostalih zanimi-
vost omenjamo članke: Živalska hipnoza.
Pesnik in fuhrer (P. Karlin), Pozdrav Dan-
teju, Zadnji svojega rodu. Številko zaklju-
čujejo rubrike: Tehnični obzornik, Fotoama-
ter, Filatelija, Praktične novice, Sah in
druge.

Lino Legiša, Slovenska poezija od Vodni.
kovih pesmi za pokušino do priprav za
Krajsko Cbelico (1806—1828). V posebni
knjižici na 58 straneh velike 8° je izšla in-
aguralna disertacija dr. Lina Legiša, ki je
pravkar promoviral na ljubljanski univer-
zi. Razdobje, ki ga obravnava mladi literar-
ni zgodovinar, splošno označuje kot dokaj
nerodovito v slovenski literaturi. Pisec
prikazuje v prvem delu svoje razprave ev-
ropsko ozadje tega časa, nato razglablja
odmeve v domači nemški produkciji, zatem
odmeve novega ustvarjanja v slovenskem
pesništvu pred 1806, nakar sledi jedro raz-
prave: Slovenska poezija od 1806—1828 (str.
12—45). Pisec ugotavlja, da smo Slovenci
imeli v tem času več nadarjenih ljudi, ki
ih je predvsem vzbudil Vodnikov vzgled.
Ugled slovenske pesmi je postal večji, po-
javljajo se poskusi prevodov višje poezije,
povečala sta se tudi bogastvo in prožnost
jezika (Slomšek, zlasti pa Prešeren). Pisec
prikazuje stanje naše tedanje poezije z vseh
vidikov: s stilnega in formalnega, z idejne-
ga in razvojnega, razglablja tuje vplive id.
Posebej se bavi z malo znanimi pesniki v
obdobjih krajih naše domovine, kakor so bili
Miha Andreja Schuster — Drabosnjak, Leo-
pold Volkmer, V. Stanič, Stefan Modrinjak,
Franc Cvetko, dalje se zaustavlja pri Jane-
zu Primecu, A. M. Slomšku in pri prvih Pre-
šerovih pesmih. Pisec dokazuje, da naše
poezije tega razdobja ni moglo uvrstiti
med romantično literaturo, saj je bila le
»nekoliko medel odsevi tistega evropskega
duhovnega življenja, ki se je bolj ob strani
in brez velikih revolucionarnih programov
in umetniških dejanj počasi prelivalo iz ra-
cionalističnega prosvetljenstva in umerjene-
ga klasičnega v prostranstvo romantičnega
duha, čustva, domišljije in oblike. Novo
življenje se začelno v pokrajini slovenske-
ga pesniškega ustvarjanja šele s Preše-
rom. Disertacija dr. Lina Legiša je izdatno
osvetlila obravnavano razdobje v naši pe-
sniški literaturi.

Ukrajinski glas o Ambrožičevem »Tiskar-
stvu«. »Ukrajinska knjiga«, revija za biblio-
grafijo in bibliofilstvo, ki izhaja v Lvovu,
je objavila v 5. šte. letošnjega letnika dal-
je poročilo bibliotekarja Petra Zlenka o

»Tiskarstvo« Miroslava Ambrožiča. Pisec
hvali krasno opremo slovenskih knjig, na-
kar seznanja z dosedanjim Ambrožičevim
delom v »Slovenskem tisku«. Pravi o njem
m. dr.: »A. spada med najboljše slovanske
strokovnjake na polju tiskarstva in ima ve-
like zasluge za slovensko strokovno termi-
nologijo. Sedaj pa je postal avtor tudi iz-
vrstne prve enciklopedije slovenskega ti-
skarstva, ki bo na dolgo ostala nujno po-
treben priročnik ne samo za slovenske ti-

skarje, temveč tudi daleč za mejami sloven-
ske dežele. V nadaljnjem navaja vsebino
knjige, hvali točnost in bogato strokovno
znanje pisatelja in ugotavlja velik smisel
za tiskarsko kulturo med Slovenci. O. B.
Emil Ludwig o Rooseveltu. Znani nemški
življenjepisec Emil Ludwig, ki je med dru-
gim obdelal tudi Masaryka in Mussolinija,
je pravkar izdal biografsko študijo o ameri-
škem prezidentu Rooseveltu in njegovih
reformah.

S P O R T

Z velikih motornih dirk ŽSK Hermesa

Ljubljana, 14. julija

Poslednji dve leti je zanimanje za mo-
tociklistični sport močno naraslo. Ta raz-
veseljevi pojav v tem našem sportu gre
predvsem na račun ugodnosti nižjih cen
pogonskih gorivov, nižnjata taks na mo-
torna vozila, pa tudi splošnega padca cen
motornih vozil. Tako vidimo sedaj na ce-
stah številna motorna kolesa, ki so jih
imeli lastniki več let pod plombo, pa tudi
toliko novih motorjev, kolikor jih pri nas
še nikdar ni bilo v prometu. Kakšen raz-
mah bi šele zavzel motociklizem, ko bi
imeli vsaj približno tako cestno omrežje,
kakorsnega imajo naše sosede na severu
in jugu.

Nedeljske Hermesove dirke so privabile
na dirkališče rekordno število gledal-
cev. Bilo jih je nekaj tisoč, ki so z veli-
kim zanimanjem sledili posameznim na-
petim borbam, ko so tekmovalci med
oglušajočim ropotanjem motorjev drveli
krog za krogom mimo njih. Bili so zares
razburljivi prizori, ko so si dirkači v di-
jem tempu sledili drug drugemu, se pre-

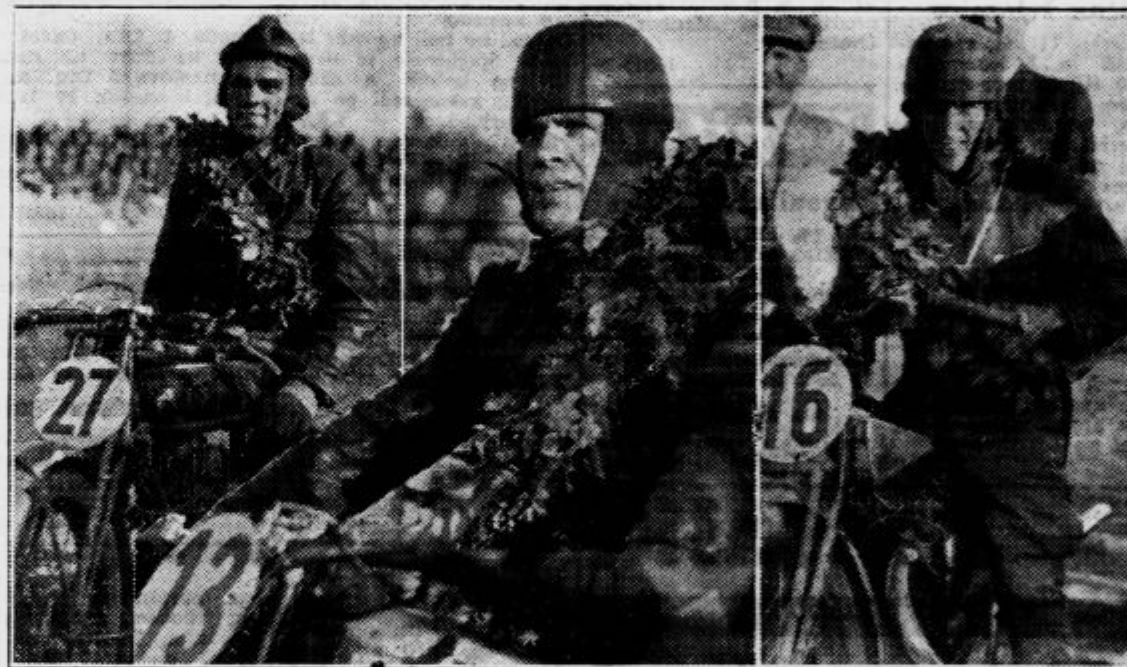
hitevali in kazali svoje znanje, posebno v
zavojih.

Med tekmovalci so se najbolj izkazali
Hermesani. Odnegli so večino vencev in
nagrada. Seveda pa je veljala največja po-
zornost Stariču, ki pa zaradi smole, ki jo
je imel Babič v svojih rokah, ni imel
pravega konkurenta.

Na splošno so domačini pokazali že
precej dirkalne rutine. Večina pa je brez
specialnih dirkalnih motorjev in ima le
običajne serijske sportne motorje. Ko bi
bilo tekmovalcem mogoče odpraviti to
pomanjkljivost, morda s podporami sport-
nih društev in bi ŽSK Hermes popravi-
l preuredil svoje dirkališče, potem bi mo-
gli povabiti na stične prireditve inozem-
ske dirkače. Na ta način bi naši prišli v
najboljšo šolo, motociklistične dirke bi
postale atrakcija sportnih prireditvev,
obisk bi se podvojil ali celo potrojil in
prireditelji bi prišli do sredstev, ki bi jim
dovoljevali dvigniti to sportno panogo tu-
di doma na zadovoljujočo višino.

Ludvik Starič vozi v cilj krog in pol pred ostalimi

Trije Hermesani, trije zmagovalci. Od leve na desno so Puhar (AJS 350 cm), Starič (IAP 500 cm) in Skopec (Rudge 350 cm), ki so zmagali v kategoriji 350 cm in 500 cm sportnih motorjev odn. v kategoriji nenagrajenih do 500 cm.

Bogat spored na igrišču Hermesa

Jutri ob 17.30 mednarodna nogometna tekma med železničarskim moštvom iz Postojne in Hermesom s predtekmom ob 16.

Precej zanimanja vlada za jutrišnjo
tekmo naših Hermesanov s simpatičnim
moštvom iz Postojne. Predvsem se z zani-
manjem pričakuje start Hermesanov v prvi
letošnji večji mednarodni prireditvi na
svojem igrišču.

Hermes, ki si je za letošnjo prv. sezijo
dokaj ojačil svoje moštvo, bo deloma svoje
je nove sile preizkusil že jutri v tej močni
mednarodni konkurenci, tako da si bomo
že lahko približno ustvarili sliko bodoče
enajstovice, ki se v ostalem nadeja, da bo
letos uspešno posredovala v pomladanskem
prvenstvenem tekmovalju podsavneze li-
ge. To bo bržkone tudi ena zadnjih večjih
prireditvev na igrišču Hermesa v letošnji
seziji, kajti vodstvo kluba se pripravlja za
temeljito preureditev sportnega igrišča.
Klub bo namreč zelo povečal vse sportne
naprave, zgradil moderno tribuno in ko-
palnice i. t. d. Vse to želi klub izvesti v
zvezi s proslavo 20letnega jubileja, seve-
da, če bodo tudi vsi odločilni faktorji po-
kazali za to dovolj razumevanja.

Vse torej kaže, da je naš Hermes postal
vsestransko razgiban in podjeten. Že pre-
teklo nedeljo smo videli tisoče ljudi, ki so
prisostvovali odlično organiziranim dir-
kam in jutri bo spet lepa prilika za našo
sportno publiko, da si ogleda zanimivo
sportno prireditev.

Ker tudi Hermesani nočejo zaostati za
jutrišnjimi nasprotniki, bo moštvo najbrže
ojačeno s Sandijem Lahom, bivšim članom
»Ljubljane« in sedaj članom BASKA v
Beogradu ter obema novima pridobitvama,
Lahovim bratom Vilijem in odličnim na-

padalcem Slanino, bivšim Rečanom. Vse-
kakor dovolj privlačnega za našo sportno
publiko, ki bo prav gotovo prišla na svojo
račun.

V predtekmi ob 16. bodo nastopili ju-
niorji domačina proti izvrstni mladji enajst-
ovici Marsa.

Tekme bodo ob vsakem vremenu in je
tudi vstopnina kljub velikim režijskim
stroškom zmerna.

Pokalni brzi turnir SK Grafike

Jutri ves dan na igrišču Jadrana
v K. leziji

Da malo počivi mrtvolu, ki vlada v no-
gometnem sportu, je SK Grafika razpisa-
la ličen pokal, ki ga prejme zmagovalac
brzega nogometnega turnirja v nedeljo,
17. t. m. Za pokal se bodo borila prvoraz-
redna moštva, in sicer: SK Reka, SK Svo-
boda, SK Jadrana in prireditelj turnirja,
SK Grafika. Ker so vsi klubi v dobri for-
mi in vlada med njimi večna rivaliteta,
bodo tekme napete in zanimive. Kot prvi
pa bosta nastopila »sosed« Jadrana in
Reka, nakar bo srečanje med Svobodo in
Grafiko. Zmagovalca teh dveh tekem pa
se bosta sprijela v odločilni borbi za po-
kal.

Tekme se prično ob pol 9. dop. na igri-
šču SK Jadrana v Kozlezi. Ker je vstop-
nina minimalna, vabimo vse prijatelje no-
gometna in simpatizerje omenjenih klubov,
da nas obiščejo v nedeljo v Kozlezi.

Gorske dirke pod Karavanke

Na Jezerski vrh, kjer bo cilj, vozita
»Putnikova« avtomobila iz Ljubljane
in Kranja

Kakor nam javlja Moto-klub »Ilirija«
iz Kranja in Ljubljane, je za jutrišnje
dirke na Jezerski vrh že vse pripravljeno.
Med vozači kakor tudi med občinstvom je
ogromno zanimanje.

Prijave vozačev so že zaključene in vse
kaže, da se bo po nevarnih serpentinah
Jezerske ceste razvila zelo huda konku-
renca in borba za sekunde.

Dolžnost vsakega zavednega športnika
je, da obišče to lepo prireditev, za zveze
pa bo poskrbel prireditelj.

»Putnik« sprejema še danes ves dan pri-
jave za avtomobilni izlet in tam se dobi-
jo tudi vse potrebne informacije.

V nekaj vrstah

Iz »Službenega vestnika« posnemamo:
JNS pripravila organizacijo posebnih vla-
kov k mednarodni tekmi Jugoslavija-Če-
škoslovaška, ki bo dne 28. avgusta v Za-
grebu. Nameravan je tudi posebni vlak iz
Ljubljane, če se bo prijavilo dovolj intere-
sentsov. Podatke o tem zbira ljubljanski
podsavaz. — Protest Mladike proti veri-
fikaciji prvenstvene tekme s Kovinarjem,
v kateri je Mladika v podaljški igre od-
stopila, je bil zavrnjen. — Začetek prven-
stvenega tekmovalja za sezono 1938-39 je
določen za vse razrede in vse skupine na

PO TENISU

ravno tako sveža kakor na
začetku matcha... To je
zato, ker je Vaš puder
COTY fin, drži in ker so
njegove nove barve čudo-
delno mladostne.

PUDER COTY

PUDER MLADIH ŽEN
IN DEKLET

10 slovečih za tri nove barve:

Pêche, Noisette, Gitane

Mala škatla Din 12—
Srednja škatla Din 20—
Velika škatla Din 36—
plus trošarina

Zastopstvo:

Hinko Mayer i drug,
Zagreb

COTY

dan 21. avgusta t. l. Poslovni odbor bo v
kratkem izbral pare in termine.

Revančno teniško srečanje med Ljublja-
no in Trstom, ki bi moralo biti že danes
v Trstu, je bilo sporazumno odloženo do
meseca septembra, in sicer iz tehničnih
razlogov. V torek 19. t. m. se bo pričel v
Opatici velik mednarodni teniški turnir,
ki se ga bo od naših udeležili odlični ju-
nior Boris Smerdu. O poteku tega turnirja
bomo pisali.

Navodila za organiziranje mednarodnih
sportnih srečanj. V želji, da obrani in še
bolj dvigne ugled jugoslovenskega sporta
je ministrstvo za telesno vzgojo kot vr-
hovni strokovni faktor izdalo navodilo za
organiziranje mednarodnih sportnih sre-
čanj in za dajanje izjav sportnikov tuje-
mu tisku. Navodilo pravi: V zadnjem ča-
su je ministrstvo za telesno vzgojo opazi-
lo, da posamezni sportniki sodelujejo v
raznih mednarodnih tekmah ne glede na
to, ali imajo pri tem izglede na častno
borbo ali ne. Ker so nepotrebnimi porazi v
tujni zmanjšali ugled jugoslovenskega
sporta, opozarja ministrstvo za telesno
vzgojo vse sportne organizacije, da bo v
bodoče dovoljevalo le take mednarodne
tekme, pri katerih se more pričakovati le-
pa sportna borba kakovostno izenačenih
skupin. Podatki o stopnji in uspehih, ki
jih dajejo jugoslovenska sportna zastop-
stva oziroma tekmovalci tujemu tisku, da
bi s tem delali propagando za posamezne
tekme, morajo biti strogo stvarni, da se
s tem prepreči morebitno razočaranje, ki
bi škodovalo ugledu jugoslovenskega spor-
ta. Prošnje za dovoljenje mednarodnih tek-
em je treba dostavljati ministrstvu za
telesno vzgojo, pravilno taksirane preko
splošne upravne oblasti s predhodnim odo-
brenjem nadrejene sportne zveze najdelj
14 dni pred določenim terminom.

Razpis natečaja za sprejem 50 sluša-
teljev v tečaj za učitelje telesne vzgoje. Po
odloku ministra za telesno vzgojo naroda
bo v Beogradu prirejen enoletni tečaj za
izobrazbo učiteljev telesne vzgoje, v ka-
tereja bo sprejetih 50 slušateljev. Prošnje
za sprejem v tečaj je treba poslati v mi-
nistrstvo za telesno vzgojo naroda do 20.
avgusta t. l. Pravilno taksirani prošnji
mora kandidat priložiti naslednje listine:
kristni list, sprčevalo o opravljenem zre-
lostnem izpitu (srednje ali učiteljske šole),
potrdilo, da je kandidat državljan kralje-
vine Jugoslavije, potrdilo, da ni oženjen,
ter fotografijo 6x9 v telovadni obleki.
Kandidati ne smejo biti mlajši od 18 let,
ne smejo pa biti starejši kot 26. V prvi
vrsti se bodo sprejemali v tečaj mladeniči
z dovršeno filozofijo in abiturient, ki ima-
jo že izpit za rezervne častnike. Kandidati,
ki bodo izpolnili vse te pogoje, bodo po-
zvani na sprejemni izpit in zdravniški
pregled. Sprejemni izpit je praktičen ter
mora pri njem kandidat doseči tele naj-
manjše uspehe: tek na 100 m. pa 13,5 se-
kunde, skok v daljino 4,75 m, skok v viši-
no 135 cm, met kroglice (7,25 kg) 8 m,
plavanje na 100 m s poljubnim stilom v
2 minutah. Sprejeti kandidati bodo dobili
vsak osebo poizved za zdravniško komisijo
in praktični izpit.

SK Ljubljana. Ligaško moštvo igra v
nedeljo prijateljsko tekmo v Kranju. Ju-
niorji igrajo s Korotahom na našem igri-
šču. Postave in vse podrobnosti na obič-
ajnem mestu.

SK Reka. Jutri v nedeljo igramo ob pol
9. na igrišču Jadrana. Ob 8. naj bodo
igralci I. moštva v naši garderobi.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes obve-
zen trening od 17.—19. na igrišču, po tre-
ningu obvezen članski sestanek v »Delav-
zbornici« zaradi nedeljskih pokalnih tekem,
po sestanku obvezna seja odbora. Vsi in
točno!

SK Mars. Drevi ob 20. sestanek ju-
niorkega moštva pri gospodarja. Zaradi ne-
deljske tekme vsi sigurno in točno. Na-
čelnik.

STK Mosta. Igralci I. moštva morajo
biti v

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Twisty ga je čudno pogledal, ne da bi se premaknil z mesta.

»Rad bi govoril s teboj, Jim.«

»Zgodaj je še,« je Kendrick odvrnil, »in govorjenje nas samo zadržuje. Nocoj imamo drugačne namene, ne pa da bi s kislimi obrazi želeli po kotih.«

Barlow je postal nestrpen.

»Nehaj s tem,« je rekel dejal. »Saj veš, kaj nameravam. Kakor hitro vidi luna, pojašem v San Diego. Ako nočeš z menoj, ne morem sam nič opraviti. Odloči se torej!«

Očividno je mislil zares. Kendrick je vstal, položil prijatelju, ki je bil manjši od njega, roko okoli ramen in stopil z njim iz hiše. Veseli večer je bil končan.

»Na kaj misliš, pomorščak?« je vprašal Kendrick, ko sta bila na ulici.

»Na dober plen,« je odvrnil Barlow. »A da ne pozabim: žena Ruiza Riosa hoče govoriti s teboj.«

»Z menoj?« Kendrick je široko odprl oči. »Torej si govoril z njo. Kaj hoče od mene?«

»V hotel sem šel, da si najamem sobo. Videla me je in me poslala k tebi. Zakaj, mi ni povedala.«

»K nji vsekako ne pojdem,« je Kendrick odvrnil. »Tako, in zdaj povej, kakšen načrt imaš.«

Naslonil se je na kol ulične svetilke. Twisty Barlow je bil pripovedovati. Njegova istorija je bila podobna zgodbi iz Tisoč in ene noči; varčeval ni ne z biseri ne s suhim zlatom. Da ni treba drugega, je dejal, kakor pluti ob spodnjekalifornijski obali, po zalivu navzgor, in se izkrcati na neki peščini v senci visokih čerl.

»In v San Diegu imam že star čoln, ki naju popelje tja,« je Barlow končal. »Zdaj potrebujemo samo še tebe za tovariša in trohico denarja, ako ga moreš kje dobiti. Da vsaj ne bi bil nocoj tako brezumno poglavlje desetih tisoč,« je grenko dodal.

»To je za menoj. Nikar več ne misli nanje. Ta denar je prišel iz Mehike in se vrača tja, kamor spada. Če pa misliš, da imam še enkrat toliko, se motiš. Suh sem.«

»Tudi če nimaš niti beliča, odploveva,« je odločno rekel Barlow. »Ako pa moreš kje kaj dobiti, dobodi! Treba je, da sva tam, preden naju kdo prehit. Upal sem, da boš mogel priskrbeti puške, živila in druge malenkosti.«

»Nekaj petrolejskih delnic imam,« je Kendrick odvrnil. »Al pari so vredne kakih dva tisoč pet sto.«

Barlowu se je zjasnil obraz.

»V San Diegu jih prodava, pa da nama ponudijo zanje samo dve sto petdeset!« je rekel. »Z izkupičkom pa potegnem.«

»Nekako že pojde!«

Sicer pa Kendrick še ni bil izrekel namena, da se udeleži podjetja Twistyja Barlowa. A vedel je, da

pojde z njim, in tudi Twisty Barlow je vedel. Tu ga ni nič priklepalo, in pustolovščina je zmerom vabljiva. Ko je pa Twisty spet vprašal: »Saj pojdeš z menoj, kaj ne?« mu je Kendrick pomolil roko in veselo zaklical: »Seveda, duša stara! Čez drn in strn, kamor koli hočeš!«

Domenila sta se o najnujnejšem. Nato je Barlow odhitel, da ukrene to in ono, kar je bilo še treba, preden sedeta vsak na svojega konja in odjasta na železniško postajo. Kendrick je hotel dve ali tri ure spati, kajti minuli napori so bili tolikšni, da jih je čutilo celo njegovo utrjeno telo. Barlow ga zdaj ni potreboval, torej si je mogel privoščiti malce počitka.

Ko je zdaj stopal proti hotelu, je šele čutil, kolikanj je utrujen. Cesta je bila prazna, samo neki deček mu je prišel naproti. Ta ga je ogovoril.

»Senior Kendrick.«

Kendric je obstal. Fante, mešanec v razcapani obleki, ga je pazljivo pogledal. Nato je izvelkel majhen zavoj.

»Para uste d,« je dejal.

Kendric ga je osupel vzvel z roko.

»Kaj naj to pomeni?« je vprašal. »Kdo te pošilja?«

Namesto odgovora se je deček obrnil in odšel. Kendrick je klical za njim, a ta je stopal le še hitreje. In ko ga je hotel Kendrick dohiteti, se je spustil v dir in izginil v temno stransko ulico. Kendrick je opustil zasledovanje. Pri svitu prve ulične svetilke je odvil zavoj. V njem je bil sveženj bankovcev, isti, ki ga je bil malo poprej

izgubil pri igri, in popisan list. Podržal ga je k luči. Dve vrstici v španščini:

»Seniorju Jimu Kendricku nazaj, ker je bilo vzlic njegovemu smehu videti, da mu je žal izgube. Nekdo, ki s slabosti ne igra.«

Zardel je od jeze in srdito zmečkal pismo z bankovci vred. Utrujenost in zaspanost sta bili pozabljeni. Naglo je stopal proti hotelu. Sam pri sebi je zmerjal in klet. Lastnik hotela je sedel v prostorčku, ki mu je bil hkratu pisarna in spalnica.

»Z Mrs. Riosovo hočem govoriti,« je kratko rekel Kendrick.

»Mehiško damo mislite? Ta se piše Castellar.« Porinil mu je umazano, popackano knjigo za tujce. »Zoraida Castellar.«

»Menda bo prava,« je Kendrick odvrnil. »Kje morem govoriti z njo?«

»Vaše ime je Kendrick, jelite?« je rekel lastnik. In ko je Kendrick pritrdil, mu je s prstom pokazal po veži. »Tretja vrata na levi. Pričakujejo vas.«

Če bi bil Kendrick le količkaj premišljeval o pomenu teh besed, bi bil spoznal zanko, ki mu jo je bila nastavila tovarišica Ruiza Riosa. A dolgo premišljevanje ni bilo njegova navada, kadar je imel določen smoter pred očmi. Vrh tega je bil besen. S srditimi koraki je odklobuštrgal po veži in jel razbijati po naznačenih vratih, kakor da bi bila ta vrata človek, ki je zbudil njegovo jezo. »Noter,« je zaklical ženski glas. Izgovor je kazal na Staro Mehiko. In Jim je vstopil.

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega

nameščenca za zadržanje in igranje sprejemno takoj. Iskrne ponudbe na področju Jutra Maribor pod »Igranje« 16816-1

Iščemo

3 perfektno falerice in blazirane stroje. Osiček, tvornica kože d. d., Osiček. 16790-1

Mlado natakario

solidno, posreženo, z dobrimi sprejemniki, Slovenko, sprejemnik za takojšen nastop. Plaža, solidna, stanovanje in hrana, Domžale, Restoracija pri kotodvoru. 16782-1

Za popravne izpite

priznava srednješolske profesorke kandidatinja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vredna uspešna praksa«. 16765-1

Perfektno

vzgojiteljico Rčem za takoj k 4-letnemu fantku na deželo. Obvladati mora gladko slovenski in nemški jezik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Lepo ravnanje«. 16621-1

Službe išče

Vsaka beseda 30 per; davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Starejša gospa

poštena, želi mesto hišnice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16794-2

Brivski pomočnik

mlajši, dober delavec, išče službo. Nastop lahko takoj. Gaži Ignac, Čakovce. 16752-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenca

za krznarsko obrt, sprejme takoj trdka EBER, Kongresni trg 7. 16735-44

Naročniki »JUTRA«

so zavarovani za 10.000 Din.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika

agilnega in zanesljivega, za Ljubljano in okolico, iščem Banja, Miklošičev 20. 16821-5

Domača

kemična tovarna in rafinerija išče mestnega zastopnika s sedežem v Mariboru in Ljubljani. Prednost imajo gg. odnosno zastopniške tvrdke z organizacijo, pisarno in telefonom, z znanjem v kemični strojni in trgovinski. Samo resne ponudbe pod 50375 na Publicitas, Zagreb. 16748-5

Potnike

išče tovarna kemičnih izdelkov za Bosno, Hrvaško in Slavonijo, ki bi k svojim drugim zastopstvom prevzeli še prodajo njenih predmetov. Takojšnje ponudbe s sliko, opisom dosedanjega poslovanja in navodno referenc je poslati na ogl. odd. Jutra pod značko »Kemija«. 16736-5

Kljišeje

ENO-IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA. Pošta nazaj 23.

Službe išče

Vsaka beseda 30 per; davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Starejša gospa

poštena, želi mesto hišnice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16794-2

Brivski pomočnik

mlajši, dober delavec, išče službo. Nastop lahko takoj. Gaži Ignac, Čakovce. 16752-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenca

za krznarsko obrt, sprejme takoj trdka EBER, Kongresni trg 7. 16735-44

Naročniki »JUTRA«

so zavarovani za 10.000 Din.

Potna glava! Neurejeni lasje! — Zakaj?

Masaža z Brezovo vodo hitro pomaga.

Dralle

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Male blagajne

za vžidanje, že od din 525 naprej, dobavljiva in cenik pošlje na zahtevo Ljublj. komerc. družba, Ljubljana, Levčeva 43, Telefon 24-08. 16717-6

Žična železnica

kompletna, 11 km, s 4 postajališči in 1 lokomotiva 40-60 HP in brzojarmerik z vsem žagarskim inventarjem, vse izlo rabljeno, v brezhibnem stanju, napredaj radi opustite posla. Pismena vprašanja pod »50378« na Publicitas, Zagreb, Ilica 9. 16747-6

Gospodje frizerji!

Kompletno opremo za damski salon, s 3 kabinami, ugodno prodaj. — Redka prilika. Salon Mary, Mestni trg 5. 16722-6

Parketni odpadki

popolnoma suhi, so najcenejše kurivo. Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova 4, telefon 22-44. 16086-6

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilni stroj

60 cm za pletenje vzorcev proda »Anose, Maribor, — Orožnova 6. 16815-29

Kapital

Hranilne knjižice 3% OBVEZNICE VREDNOSTNE PAPIRJE VOJNO ŠKODO v ovojčastih po najnižji ceni in takojšnjem uplačilo. Koncesionarna trg. agencija za bančne posle. AL. PLANINSEK, Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10. 16744-12

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pekarno

dobro idoč, 1000 v najem na dečeli. Lahko že 1. avgusta. Naslov: Koko, — Ruše 86. 16813-17

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Restavracijo

s senčnatim vrtom in vsem inventarjem, oddam v centru Ljubljane. Mesečni promet 60-70.000 din. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »100«. 16787-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vila nova

econadstopna, na periferiji Ljubljane, naprodaj za din 195.000 gotovine. Vprašati Prečernova ulica 24. 16759-20

Malo posestvo

naprodaj. — Devica Marija Brezje 54, pri Mariboru. Toč. 16814-20

Večje število parcel

kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in pa stanovanjskih hiš ter vil, ima napredaj gradbeno strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete brezplačno na razpolago. 25-20

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16757-21

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Veliko prazno sobo

oddam takoj, ulično, parketirano, center, pripravno za karkoli. Mestni trg 11, I. nadstropje. 16793-23

Sobo

lepo opremljeno, s poslovnim vdom, s souporabo kopalnice, oddam ali dva oseba takoj ali za 1. avgust. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16763-23

Sobo

oddam pri sodnjih, lepo opremljeno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16796-23

Krasno sobo

z vdom s stopnišča in z razgledom v Zvezdo, oddam zakoncem ali dvema gospodičinama. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16784-23

Opremljeno sobo

s posebnim vdom, oddam Rožna ulica 15. 16737-23

2 gospoda (gospodični)

sprejem v dobro oskrbo v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16754-23

Sončno sobo

lepo opremljeno, strogo separirano vdom, oddam na Gregorčičevi ulici. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16732-23

Opremljeno sobo

solčno, poseben vdom, takoj oddam. J. Dolenc, — Barvarska steza 6. 16774-23

Kljišeje

ENO-IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA. Pošta nazaj 23.

Meat: pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom javljam

tužno vest, da je umrl moj ljubljani stric, gospod

FRANC GERBER

v 76. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 16. t. m.

ob 5. uri popoldne, izpred mrtvaške veže Zavetišča

sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne

19. t. m. ob 7. uri zj. v farni cerkvi Mar. Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 15. julija 1938.

MARTA MIKUŽ roj. GERBER

Mesto: pogrebni zavod Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom javljam

tužno vest, da je umrl moj ljubljani stric, gospod

FRANC GERBER

v 76. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 16. t. m.

ob 5. uri popoldne, izpred mrtvaške veže Zavetišča

sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne

19. t. m. ob 7. uri zj. v farni cerkvi Mar. Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 15. julija 1938.

MARTA MIKUŽ roj. GERBER

Mesto: pogrebni zavod Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom javljam

tužno vest, da je umrl moj ljubljani stric, gospod

FRANC GERBER

v 76. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 16. t. m.

ob 5. uri popoldne, izpred mrtvaške veže Zavetišča

sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne

19. t. m. ob 7. uri zj. v farni cerkvi Mar. Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 15. julija 1938.

MARTA MIKUŽ roj. GERBER

Mesto: pogrebni zavod Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom javljam

tužno vest, da je umrl moj ljubljani stric, gospod

FRANC GERBER

v 76. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 16. t. m.

ob 5. uri popoldne, izpred mrtvaške veže Zavetišča

sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne

19. t. m. ob 7. uri zj. v farni cerkvi Mar. Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 15. julija 1938.

MARTA MIKUŽ roj. GERBER

Mesto: pogrebni zavod Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom javljam

tužno vest, da je umrl moj ljubljani stric, gospod

FRANC GERBER